

LANTOS

KÖLTEMÉNYEK

RÉSZINT A RÉGEBBEN IRTAK KÖZÜL NÉMELY DARABOK IGAZITVA,

RÉSZINT UJABBAKKAL BŐVITVE.

Négy könyvben.

~~~~~  
**ELSŐ FÜZET.**  
~~~~~

IRTA

MAGYARÓST SZ. JÓZSEF.

Sz. Udvarhelyen 1861.

Hoffmann Péter
Brassó 1865. *Január 21.*
Nyomatott Gött Jánosnál.

LANTOS

KÖLTERMÉNYEK

ELŐTÁRGY A KÖLTERMÉNYEK KÖLTERMÉNYEIRŐL

KÖLTERMÉNYEK KÖLTERMÉNYEIRŐL

Nagy Könyvtár

ELŐTÁRGY

KÖLTERMÉNYEK

KÖLTERMÉNYEK KÖLTERMÉNYEIRŐL

St. István 1861

1861

St. István 1861

Első könyv.

1. Régi hőseink.

Hányan valátok ? s kik ? nemes őseink !

Dicső korunknak hajdani hősei ?

Ébreszd fel őket, lantom, édes

Láng melegit, nagyokat dalolnom.

Volt nemzetünknek, volt ragyogó kora,

Hogy Attilától reszkete félvilág,

Az egykor büszke, nagy Rómának

Osztá parancsokat ő, s adót rótt.

Konstántinápoly új koronássa is

Ifju Theodóz már csak aranyival

Vásárol órgyilkost ; de a hős

Fölfedezé okosan az ármányt ;

Száz font aranyát, mit Bigilás hozá,

Tábornok Orestes követ, önnyakán

Volt kénytelen zacskóba vinni,

Szemrevetésivel Attilának.

Melyekkel Eszlás hún követ, élesen

Az ifju császárt feddje meg, élete

Ellen miért sző cselt, kit a sors,

S kardja tevé neki védurává ?

Győzelmesen jött majdan a várfokos
 Kárpátokon át Álmos, Ugek fia,
 Arpád, s királyink atyja, honot
 Nagy Duna szép terein keresni,

S hová a természet maga oly pazér
 Kézzelel teríté kincseit, e honon,
 Álmás vizénél verve Gélut,
 Megtelepül Tuhutum vezérünk.

Mindig nagyobbult: Hunyadi szomszár kincs
 Nem volt; mi drágább, mint a dics és arany,
 Tartá sajátjának hazáját;
 Zsoldot adott maga tízezernek;

E nemzetünk hű Miltiadesse ont
 Kicsin erővel, tizszeresen török —
 Vért, mint honunk, s Európa vára,
 Díjul, a várnai honi vérért.

Szent Imretér! szólj, Hunyadi és Kemény,
 Miként cserélnek életet és halált?
 Mint vív a honfűsűg, barátsűg,
 S gyűz a nemes csere oly dicsűen.

Kiket soroljak, kűtlem, utánnatok?
 Lógódít, a nagyűlelkű szabácsű hűst?
 Vagy Mecskűt, Dobót, Egerben?
 Bátorűt és Kűnűzűt, Kűnyűeren?

István, a vallásbűke Numája őr
 Mint halhatatlan nűv; de a jű, — igaz —
 Szűpnűk, hatalmas vűdjű, Bethlen;
 Műly melegen vűrű őrűt a lant!

Vérrel tudott csak Rozgonyi, Bátori
 És karddal irni, harcmezején örök
 Nevet magának, mint te, Ország!
 Tettbe' nagyok, nem üres beszédben.

Hosszu bajuszu Tost, Kadisát, Kemét,
 Kürtös Leelt, Kundot, kocsagos Budát,
 Szakállas Geizát, nem beszéd, nyil,
 Kard, buzogány teve hős nagyokká.

Vitéz Szilágyink! véredet a Duna,
 Partvárosok közt ömledező habon,
 Tőlünk török külföldre vitte;
 Büszke, neveddel, azonba földünk.

Usz, gőzhajóként, ifju Bakics, zajos
 Elbén keresztül, szája leszen keze
 Kard vinni, mint perzslángot, a szél
 Torka repit folyamon is által.

Gyúl két szemének lángja, habok között,
 Gyúl lelke arcán győzedelem, dicső
 Tények lehetnek, szomja-oltó
 Enyhület, e fiatal kebelnek!

Zsoldért ki harcol? szolga csak; a derék
 Honért, s királyért. Pálfi, lovas vezér
 Győz; és ezerszer száz aranyat
 Nem fogad el, nemesen kigyulva:

„Oh jó királyom! — mellre üté kezét, —
 Itt, vér királyom, s a h a z a, édesebb
 „Jutalmat ennél nem tetéznél
 „Rám, koronáddal is“: ezt viszonzá.

De nem ragyognak csillagok, és nap egy,
 Külön egen csak ; benyeli a Duna
 Folyamjait kettős honunknak :
 Zrinyi nagyobb, nemesen lemondó.

Drágább ruháját válogató keze
 Nem reszket, ebben dült ölelésire,
 Mint vőlegény nőjének, ebben
 Öltöze fel bizonyos halálra :

A szép menyasszony, Rózsahegyi anya,
 Könyes melléhez nyomja kicsin fiját ;
 Köhídra néz bucsuzva a férj,
 Nem feleségire, nem fiára,

Bár visszavonzó érzelem, olvadás,
 Tulzó erényü bajnok előtt is, ily
 Mosolygó gyermek, anyja karján,
 A kire cseppene pár meleg könny.

Legyen ma véres példa, vitéz csoport !
 Mond : „Arra próbánk, hogy soha nem viselt
 „Békót szabad láb, míg kezében
 „Kardos erő vala, vér ereben ;

„Mutassuk azt meg, honfi barátaim !
 „Hogy még magunk is hű rokonok vagyunk,
 „Azon derék kétszáz vitézzel,
 „A kiket, omladozó falakból

„Kitörni látott eskütörő A g a
 A k m e t, Szabács vár nyílt kapujába', vont
 „Karddal, midőn L ó g ó d i bajnok
 „Akmet agára rohan merészen.

„Nyitott kapunkban, torka, ha ágyu lesz
 „Mindjárt az Ozmánnak, ha reánk dübög,
 „Lármás örömben, izrerontó
 „Vasdarabok legyenek, verésink.“

Meghalva volt már ősz Szolimán dühe,
 Midőn a várból Zrinyi kitör vala ;
 Vett Hunnián, csak Zrinyi lelkén
 Nem vehetett Szolimán hatalmat.

Vérző oroszlán, nem leszen együgyü
 Őz a kegyetlen tigris előtt soha ;
 Egy százzal a véres csatában
 Szembe csap, ölte ölettetik meg :

Zrinyink imigy vív, a deli Juránics,
 Istvánfi, Csáki örjei közt, elébb
 Hatszáz török hull el előtte,
 Térdire bukva is öl, halálíg !

Igy verve lantot, közbe sohajtozok !
 Hogy nemzetünknek nagyjai, olyanok,
 A milyeket megzenge lantom,
 Nincsenek e mi korunkba' többé !

Nem horda hajdon gyáva igát, puhult
 Meghódolással harcias Ázsia
 E népe, három századon át
 Nem vala szolgálai türedelme.

Nagysága, három tengerekig hata,
 Bált- s Adriától a Feketéig : ez
 Lajos- s Mátyásunk szobra ; gyászol
 Tégedet e jelenünk, dicső mult !

2. Az ifjakhoz 1848 előtt.

Király és hon iránti hűség.

Jobb honfiak fénypontja ma, egy nemes
 Irány, hogy ember, nem nemes is, kevély
 Zsarnok hatalmassal tudatni;
 S más balitéleteket legyőzni;

Gyógyítani sérült hon sebeit, javát
 Magasb, virágzóbb létre emelni fel;
 Közvélemény szégyenpadára
 Vonni tanácsosokat, bírákat,

A kiknek ármányterve miatt aludt
 Értelmiségünk eddig; az árulók
 Mindég gyanusíták a hív nép
 Jobb fejedelmei bizodalját.

Mert nemzetünkben, a nemes és magasb
 Becsületérzés, s honszeretet, soha
 Nem volt hiány, jelen s utókor
 Tisztelet áldozatát kívíni.

Erélyre, ifjak! harsona, most Le el
 Kürt legyen, a hon sorsa, korunk szava!
 Az ősi vérrel nyert szabadság,
 Ujra teremtetik, ifju vérrel.

3. Erdély férfiaihoz, az 1834-dik évi hongyülés alatt.

Mint életünkben, úgy van a nemzetek
Életkorában, ifjuság; sok év
Könynyelmű vigalmából érik
Férfiuságra, a tettrevágyás.

Sok elpazérlott évek alatt, tömött
Gyülpontba nyugvó lélekerő, feszült
Mellből, teendőt mér, tekint kárt,
S tenni rohanva, határt nem ismér!

Munkára ébredt ifiu férfiak!
Hallom, miként ég bennetek, a haza,
Törvény, szabadságunk iránt, új
Lelkesülés tüze, nagyjainkban,

Hallom, s örömkönyecseppeket öntözők
Komoiy mosolygás szineiben, midőn
Hosszas hanyaglás, és a korszó
Tényre idéz valahára minket.

Hallom, minő közlelkü iparkodás
Erénye lángol bennetek, a kiken
Még káros álom nyugva, addig
Ős örökünkbe lopóza önkény.

Mit mulatott el e haza, mekkora
Tömegre nőtt a nemzeti sérelem,
Mit veszte: látván, jajdulása
Most keserű panaszárba ömlik.

Azólta ah! sok kárhozatos, gonosz

Honáruló, sok önhaszonon kapó,

Istentelen terheltetéssel,

E haza jogait elrabolta;

Törvényeinknek, többszöri sérelem,

Egy lassu rágó férge, szokás leve;

E gyászkorunk mérges gyümölcsei:

Vád, feladás, hivatalra vágyás.

Most nem szerelmek lágy epedésivel,

Most a hazával van tele kebletek;

Előbb magát alkotta újra

Lelketek, és azután hazánkat.

Igy szép a polgár, mint haza férfia,

Ha érdem, erkölcs, ész nemesíti; nem

Csak ős dicsőségével, alvó

Nagyjainak, hiu kérkedékeny.

Igy élni, célunk, hogy heves ifjúság

Lángkölteményét, váltsa fel életünk

Nyarán, őszen, értelmiségünk

Értt tudománya, s erényes élet;

Igy; mert a tündér alkalom elrepül;

S ha semmi új jót nem hozza, nem hagyja,

Bucusuevését bánni, késő;

Gyors a jelenkor, ez a mi kincsünk.

Nagy volt s hatalmas, Hunyadi, Nagy Lajos,

S Mátyás királyunk éveiben, nemes,

Hős nemzetünk; nagy birodalmunk:

Nem leszen ez soha elfelejtve.

Már a dicsőség erről örök kezes.
 De akkor a kard vajmi kevés időt
 Hagyott miveltségnek, s a tollnak,
 Hogy nemesüljön az értelem, sziv.

Sőt csak minap még, vallja meg önszavunk,
 Lankadt ezen hon ifjusága, egy
 Belső emésztő sebbe', melyből
 Nem vala képes, erőre jutni.

Erkölcsei volt e seb, puha kényelem,
 Munkátlan élet kelleme, mely miatt
 Kedveltük a könnyűt, negédest ;
 Lelkierőnk feszülését untuk.

Érzékenyül fáj, látni, midőn kicsint
 Csinál a lankadt lányka, felületét
 Nem kinozó belső sebéből,
 Sir külön anyja, komoly az orvos.

Igy lankadának lánykaru kényelem
 Ólén a tized szép fiataljai,
 Feledve hont, a rózsapárnán
 S buskod a honanya, honfi, költő.

Ezért jövendölt Kisfaludink veszélyt,
 Ezért kesergett Berzsenyi hő melle,
 És ifian búsongva zengő
 Én, kicsinyebb is, ezért sohajté.

Ezért teremté a magas érzetü
 Széchényi lelkes műveit, és ezért
 Irá aranytollal szivünkbe,
 Hogy valahára föleszmélendjünk.

Ez lelkesíté honi Zsibónk fiát
 Nálunk is, ügyünk hős Vesselényijét,
 Nem sunda önzés; hon, s a népjog
 Dördüle grachusí nagy melléből.

Kár volt, hogy eddig rejtve aludtanak
 Bennünk e magvak? Minden erőök előbb
 Alusznak. A természet is szűz
 Vénus előbb; anya nem hamar lesz,

Csak úgy, midőn, mint egy fiatal koru,
 És szép Apolló, majd az Idő, vele
 Egybekelend, s a békesség egy
 Hymen, ez isteni nász vezére.

Ily képbe látom fejleni e korunk
 Magas, reménydús elveit, így hazánk
 Egy szebb jövődjét eléri
 Még fíjaink kora, minket áldva.

A roszba egy mély, törpe lesülyedés
 Nem lenne ismét ily felemelkedés;
 Nem volt gyökös romlásba' lelkünk,
 Nem vala aljasodás ez alvás.

Meleg dalommal lángolok én, midőn
 Most élek, idves korba' tivéletek!
 Kik egy erővel, éles észszel
 Védték emberi jogainkat.

4. Egyesség.

Ha egyesülnek kis folyamok sokan
Egy köz folyamban, terhes erős hajót
Megbírnak : egyessége észnek
És akaratnak, erőnek, ez győz.

Igy lesz a törvény, több akaratból egy ;
Forrása ennek, minden igaz szabad
Polgár mellében van ; nem önkény
Oszlja parancsolatit szabadnak.

Dicső jövődőt látok előre én ;
Mindég olyan hű lesz a nemes magyar
Királyához, mint rántva kardját
Hiv vala Mária Teréziához.

Mint álla kardos Pálfi, nádora
Meghalni készen, s véle egész haza :
Igy áldozik vérével Árpád
Népe időnkbe' is, így örökké !

Csak minden oly fő, melyre letétetik
István királyunk szent koronája, és
Minden olyan nyelv, mely megesküdt
Ős jogainkra, szokásainkra,

Mozdithatatlan légyen ez eskütől,
Csak védje törvényinket, a melyeket
Vérrel szereztünk, s ugy fedezze,
Mint a hazát, ezer év, s a Kárpát.

A mai Césár lám ma is, a K o r o s z,
 Ki önmagának s véreinek rak a
 Fejökre kardos kézzel anynyi
 Elragadott koronát, hatalmat.

Hiába próbált tégedet hű magyar
 Hűségtelenség bűnibe ejteni,
 Hiába vont Rákos meződre
 Lázra tüzelni, királyod ellen.

Csábithatlan hű vala nemzetünk
 Mint hajdan, ugy most, önfejedelmihez,
 Törvényihez s önön magához,
 Hajdani őseihez, nevéhez.

Nápoleonnál nem csak a Moszkvai
 Éhség, hideg, tűz, nemcsak a sors, hanem
 Erősb a hűség és szabadság
 Szelleme és örökös hatalma:

Az elnyomás vasjárma alatt hazug
 Rabszolga, ész, szív, hogyha álútakon
 Csak kénye, nem bírása, tiltott
 Gondolatinknak, a zsarnok önkény.

Nép s egyeseknek jogaiért, szabad
 Gondolkozásért vítt, a szokás körén
 Tulszárnyaló lánglelkű Kálmán;
 Tiszteli ötet ezért a nemzet.

5. Az Északamérikába költöző Lengyelek. 1833.

Sic tristes affatus amicos :

Quo noscunque foret melior fortuna parente,

Ibimus, o socii, comitesque.

Nil desperandum Teucro duce, et auspice Teucro,

O fortes, pejoraque passi

Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas,

Cras ingens iterabimus aequor.

Teucer apud Hor.

Örökre elhagyunk már, Európa !

Ledőlt itt polgári létünk oszlopa,

Nincs véled több öszvehuzó közünk,

Könynyinkkel utoljára öntözünk.

Lábaink országodat bevándorlák : —

Vigyetek kedvező szelek, vitorlák !

Indulásunk késedelmes és gyors,

Legyetek jobbak hozzánk, mint a sors.

Ha hazánkat vesztiük, ha ily nagy kárunk,

Ha nagylelkü nem tudá lenni cárunk,

Légy te jobb, mint ő, dühöngő orkán,

Hadd lássunk napot, ködös oceán !

Europa tőlünk, kik most bujdosunk,

S mindentől, ki szerencsétlen sorsosunk,

Halljad a hálát és köszönetet,

Szállást, kenyeret adál s öltözetet.

Mig benned vándorlánk, mint szökevények,
 Ámrikába megyünk, jövevények.

De meghalni hagyta honunkat,
 S vérrel védelmezett szabadságunkat.

Ezért a késő emberiségre,
 Mint a köd a tengerről az égre
 Magasan emelkedik, hivatkozik
 Panaszunk, mely hazánkért siránkozik.

Csak három gyermek, s anya jó velünk,
 Kiket látván, elolvad kebelünk.

Mi hatszázan, nőnktől, gyermekinktől,
 Szibériába hurcolt kedvesinktől,

Elszakasztva, elfelejthetetlenül,
 Szabadság-, hazátlanul, földetlenül,
 Keserűbb, sósabb tengert hullatunk,
 Mint a milyen tenger van alattunk.

Nem használt se fegyver, se kérelem,
 Gyógyítatlan a nemzeti sérelem.
 Lengyel-földünkről csak a nap jó velünk :
 A reménység szavára nem ügylünk.

Kihült hamis ígérete koha,
 Nem hiszszük hazánkat látni soha,
 Ha nem ereszkedtünk hegyes fegyverbe,
 Jertek szökjünk mindnyájan a tengerbe.

Hallván e kétségbeesés szavait
 Egy, így szólítja föl több társait:
 „Halljátok társim, lengyelek halljátok !
 „Prondzynski akar szólani hozzátok !“

Csend lőn: Prondzynski szól, mint tanácsadó,
 Könynyessé szemmel, ajka nyílt, mosolyodó,
 Mennél mélyebb keserv nyomja belsejét,
 Inkább feszíti szavai erejét.

„Bús barátim! én is vezértársatok,
 „Kivel Visztulánknál úgy harcoltatok,
 „Mint a Magyarok, s a híres hadi
 „Vezér, Belgrádnál a nagy Hunyadi.

„Mint Themistoklessel Szalamisnál,
 „Mint Miltiadesssel Marathonnál,
 „Honfiai, haza ellenségével,
 „Hasonló karral, bár más szerencsével.

„Prondzynski, vándor Teuceretek
 „A sors csapásit osztom veletek.
 „Hazánknak, hevült képzelődéseitek,
 „Végelszakadtát láttatja veletek:

„Tűrjük fájdalmunkat, e mély gyökerűt,
 „Megérleli az idő a keserűt:
 „Könnyebb a seb, fájdalom, szenvedés,
 „Ha köz a bánatos részesedés:

„Elbirtátok a kezdet nehézségét?
 „S ne vinnétek férfiasan a végét?
 „A lengyel több sanyarut is szenvedett,
 „De hős lelke sohase kisebbedett.

„Kedveseinkre az emlékezet
 „Nehezebbé teszi a nehezét.
 „Páh! a néma keservet édesítjük,
 „Ha könnyeinket borral elegyítjük!

„Nem halt meg szabadságunk, föltámad még,
„Megboszszulja vesztét az emberiség.

„Majd a tenger olyan földre vezet,

„Mely nem ismer kötetlen, zsarnok kezét.

„Ott van a szabadság dicső széke,

„Emberi jogok szép menedéke,

„Ha honunk hajója öszvetőretett,

„Majd építünk mást, el nem csüggedett

„Erővel, mint az el nem csüggedő,

„Törést kiépülő kereskedő.“

E biztosításra lecsendesedtek

S hajóra ültek az elkeseredtek.

6. Rugács mint pásztor, tatár rabságban.

„Pogány földben gyökerezett életem,

„De édes honomat nem felejtetem

„E föld kőszirtekkal tornyos Bután,

„Hol viszhangoz sípom, juhok után,

„Melyek, most e habos Buremputernek

„Füves partján körülöttem hevernek.

„Mosolygok s könnyezek itt ülésemben,

„Hogy bácsbotot mutat a viz kezemben,

„Melyben egykor kard villáma fénylett,

„Akkor lelkem más sorsot reméltett:

„Most búfuvalom, minden hang körülöm,

„Miolta e tatár határt kerülöm.

„Ha Béla s tornyos Dunánk eszembe jut,
 „Agg arcomról töröl kezem meleg bút.
 „Ez átkozott helynek vad Mongola,
 „Egyetlen kis fiam! szétkoncola!

„A Duna partján hű nőmnek ölébe,
 „Nőmnek is lándzsáját döfé szívébe;
 „Én, mint kigyók óriása kegyetlen
 „Tigrist szorongatva öl, fegyveretlen

„Kézze is őt izre marcangoltam
 „Volna, de rabszíjra fűzve voltam.
 „Keljetek fel jámbor juhok, veletek
 „Megyek most a bércekre, míg mehetek.

7- Szerencse.

Halljad nagyság! hír, dús Midás!
 A szerencse milyen forgó!
 Zrinyilelkű Leonidás
 Özvegye, a hősnő Gorgó

Legbüszkébb gyönyörüsége,
 Hogy ő nyujt koszoru babért
 Annak, kiben szent tűz ége,
 Hontól nyerhetni pályabért.

Themistokles ez Spártában:
 S itt csak öröme van oka.
 Más sors várja Perzsiában,
 Ott mély gondtól mord homloka.

Szeme zavaros lángjából
 Merőn néz, de nem könnytelen,
 A sors arany poharából
 Mert mérget inni kénytelen.

Szükségszülte ígérete,
 Hogy védkirálya részére,
 Mit, mint honfi nem tehet,
 Hon ellen lesz honvezére,

Helyezé ily állásába
 Védül kérni a győzöttet,
 Nem hordozhatván honjába'
 Az irigység ily szülöttet.

A szerencse egy szép Gorgó!
 Kezében egy arany alma,
 Melynek márvány uton forgó
 Játéka és diadalma.

Egy ártatlan gyönyörűség
 Által vezetett, nyílt kellem,
 Gondtalan vidámelműség,
 S egy dicsvágyrab: mily más jellem.

Öröme lantolásában,
 Mily boldog egy Anákreon
 Mig tündér Hélénájában,
 Békételen Napoleon.

Az, fejedelmek barátja;
 Periklesé mellett szobra;
 Ez mindenütt Hudsont látja,
 Parancsnokát, balra, jobbra.

Tűzokádta kődarabon
 A nagy fogoly vizség között,
 Látja a változó habon,
 A szerencse miként győzött.

Igy búsong a mord oroszlán
 Rostélyos vaskalitkában,
 Így a rabsas kastély ormán,
 Elvesztett szabadságában.

Sors koronát Midásnak nyujt,
 Ki nem egyéb, mint egy pénzrab,
 Nem tud, nem érez közjót, sujt,
 Kedélye futócsillaghab.

Gyáva báb, mások kezében,
 Nőt, gyermeket, szabadságot öl,
 Hűtlen szóban s esküjében,
 Törvényt szentesít és töröl.

Sors száműz honmegtartóját,
 Legméltóbbat koronára,
 S az emberiség rablóját
 Felülteti biborára.

Vagy azt, ki csak egy koronát
 Nem elégel, békét felbont,
 S addig míg minden rokonát
 Királyá nem teszen, vért ont.

Félvilág felforgatása,
 Szerencsének, bibelődés,
 Emelése, buktatása
 Jádzi, mint a képzelődés.

8. Alárendelés.

Nyári reggel, napkelése- és tele hold
enyésztekor.

Kél a nap, enyészik a hold,
Félkörben, sáppadt, s piros fény,
Melyet két hegy temet s felold,
Nagy példa, intő tünemény.

Hogy egész föld hallja, lássa,
Int, minden makacsot kábát
A hold álló óriássa,
Merőn szegezve jobb lábát.

Most midőn a napra ugy néz,
Mint egy hős termetű vitéz,
Mint egykor Szilágyi Mihály,
Ha parancsolt Mátyás király.

Int mindent a tiszteletre,
Törvény- és rendszeretetre,
Hogy ha felsőbb kész jót tenni,
Alárendelt tudjon lenni.

Kevés hazafi, s katona
Lelke oly nem irigy s nemes,
Hogy bár jutalma korona
Lehetne csak oly érdemes.

Mégis inkább akar hadi
S polgári dicsőségével,

Ugy maradni mint Hunyadi,
Koronátlan érdemével.

Vagy magát úgy hátravonja,
Mint Kapisztrán, mihelyt honja
Legnagyobb férfia szól
S annak helyet adva hajol.

Szerénység legszebb erénye:
Hazájának java, fénye,
Ha látja, hogy nagyobbodik,
Maga önként lesz második.

**9. Gróf Bethlen János ifju növendekéhez a költő
K. Bunon.**

Elvész útas Musám, s az út,
Az tévelygő, ez töretlen,
Míg hozzád felhatol ős Bút!
Vagy te hozzád első Bethlen!

Vagy hozzád Bethlen Olivér!
Hős védje Cseh gyámolatlan
Vencelünknek királyi vér
Hűségben tántorithatlan.

Ma törzsököd oly fájának
Árnyékában lantolok én,
Melynek az idő folytának
Nyolc századja üt már fején.

Ős agg mesék virágai
 Közé által terjeszkednek
 Tős-gyökerei, ágai
 Mohosult régiségednek.

Midőn feledésbe dült száz
 Család, István király olta
 Él fényben a Bethleni ház
 E napjainkig azolta.

Eltűnétek Bátoriak !
 Honi egünk csillagai,
 Eltűnétek, Rákóciak,
 Szabadságunk bajnokai.

Mái napjaink sorában
 Nem látunk, dicső Magyarok !
 Oh két testvér-hon javában
 Őszült fejek, megtört karok !

Ország, Rozgonyi, Perényi !
 Vezérek, birák, nádorok,
 Egykor hazánk első fényi,
 Ma mohlepte kövek, porok !

Hol élsz ? . . . Csak örök hiredben
 Oh áldott királyunk atyja,
 Hunyadi ; nem törzsöködben ;
 Nincs Zrinyinek ágazatja.

Mit nem metszel el létében
 Idő ! magad szakadatlan ?

Nem maradhat épségében
Semmi kezed közt bántatlan.

Oh idő, magadat szülő,
S emésztő végetlen kigyó;
Minden porlandó örölő
Fogad közt? . . . Nem a szép és jó! . . .

Tanusít ifju unoka
E szigetes kertű Bun is!
Fénylik még ősid nyomdoka
Országoson s e falun is! . . .

Ősatyád Bethlen János élt
Egykor itt szép kastélyában,
Megtartva honfi irányt, célt
Zajos idők viharában.

Neje Váradi Borbára
S önneve csaknem por leve,
De az érdem kapujára
Vésve él halhatlan neve.

Mit ér régi nem, királyvér?
Érdemet nem adhat nemünk.
Arany-kigyó, hatytyu mit ér?
Ha nem cimerez érdemünk.

Az érdem egy aranyalma
A mérges kigyó szájában;
Idő, irigység rágalma
Nem ejt csorbát nagyságában.

De ámbár hogy nagyok ága
 Levél, ez nem érdem neked :
 Mégis elődöd nagysága,
 Erényre segéd emléked.

Egyesült sugár szőnyegen
 Ha nemtelen fa lángot kap :
 Te vagy oka ha hidegen
 Maradsz, mint üveg, nem a nap.

Hogy érzel ifju ? . . . Szabadság
 Nemzetünknek jelenkora ! —
 Háromszázados szolgaság
 Néz fel az aluvó honra.

Nemzet úgy birja nagyságát,
 S csak úgy nemzet, ha harcias,
 Ugy győz le ármány gazságát,
 Ha el nem puhult, férfias.

Nemzetünk hányszor tett csudát ?
 Kicsin nemzeti sergével,
 Ha ránk tört, ha vívta Budát
 A török százezerével.

Ne feledd, mit tett Egernél
 Dobó, Zrinyi Szigetvarnál,
 Mit tett Szondi György Drégelnél,
 Mit Losonci Temesvárnál ? . . .

Pálfi Miklós lelkesedve,
 Ne feledd: hány várat veve

Viszsa? . . . Belgrád hogy volt védve,
Tudatja Szilágyi neve.

Ha nem rozsdás ész, kard bután,
Tudod Budát másfélszáznyi
Nem lankadó küzdés után,
Mint mászta meg Petneházi

Hogy hét fejedelem víva
Mária ellen irtólag,
Minket nemde sirva híva? . . .
S megtartók ragaszkodólag.

Hogy hadözönbe sodróda,
S Napoleon felhiv minket:
Ferenczet nem hagytuk oda;
S elismerte hűségünket?

Mutat Europa példát,
Ilyen kitartó hűségben?
Mutat népet, mely királyát
Igy. védte vészben, kétségben?

**10. Ugyanazon ifju Bethlen Jánoshoz vallásban meg-
erősítetésekor, aug. 13. 1828. a nevelő, mint
hitszónok.**

Ifju kedves növendékem!
Adj jobbkezet s lelket nekem.
Egy forró kéz, egy érző szív,
Téged erény utjára hiv.

Hajts Istennek térdet, fejet,
 Nem emelhet ifju mellet
 Szentebb eskű, nemesebb cél,
 Minthogy honnak s erénynek él.

Légy hív valláshoz, erényhez,
 Légy ellenszenvü önkényhez,
 Lelked nemes szilárdságát
 Jó ügyben önállóságát

Reménység, gyáva félelem,
 Kár, haszon, vér, szenvedelem,
 Hivatalvárás, szerencse,
 Ne ferditse, ne rettentse.

Látod nekünk, szülőidnek,
 Tanítód- és testvéridnek,
 Köny s öröm ragyog szemünkben ;
 Mert benned szép reményünkben

Látjuk a lelkes hazafit,
 Hiv barátot, jó atyafit,
 S haladni majd, mint férfiut,
 Miként látánk, mint ifiut.

Ha pályádon úgy tekintünk,
 Utadra virágot hintünk.
 Ha téged, benned nem lelnénk
 Akkor könyezve ölelnénk.

Jobb nevelés, fő-eredet
 Több jóra hív fel tégedet;

Külső belső jelességed,
Mindanynyi kötelességed:

Közlelkekénél többet tenni,
Cimed, neved disze lenni.
Külső szín csaloka tükör,
Bűn mosolygása mérges tör.

Ettől kérdeznél célt, utat?
Mindent rózsaszinben mutat.
Hidd: egyszerűbben nem vezet,
Nem nyujthat barátibb kezét

Szelid erényre semmi más
Védlélek, mint a szent vallás,
Ez az erény biztos védje,
Nemcsak, de testvér segédje.

Ez gyémánt a koronában,
Ez kincs szegény kunyhójában,
Balzsom ez, ha vérzik a szív,
Ha komoly kétségekkel vív.

A vilagosság tömege,
Ez által lészen melege
A hideg tudós lelkének
S beteg csüggedt reményének.

Szabadságügy mikor féle?
Ha vallástűze s kard-éle
Vív szabadság bajnokinál
Gusztáv,-Turzó,-Bocskainál?

Csak kort, csak helyet cserélünk
 Mi, kik rendre halunk, élünk.
 Fennmaradunk gyermekinkben,
 Élünk nemes tetteinkben.

Kiknek nincsenek gyermekink,
 Erényink, szép emlékeink,
 Szív és ész remek művei,
 Emlékezetünk örjei.

„Most, oh világteremtője!
 „Légy ige-testesítője;
 „Hogy légyen hitünk gyümölcse
 „Életünk tiszta erkölcsse.

„E szép ifjunak könnyei
 „Egy rózsa harmatgyöngyei.
 „Ald meg, hogy a mi most remény,
 „Legyen életében erény!”

11. Nagyvárosba induló ifjuhoz, K. Székely Károlyhoz, midőn Bécsbe utazna 1843-ban.

Ifju! légy munkás eleven,
 Mint a természet tavaszszá,
 Lelked szép, jó, nagy gyulaszsa,
 Kapj a dicső hiren, néven.

Van pályádnak két Sziréne,
 A bibor ágyu tunyaság

S az édes mérgű bujaság,
Vívj e kettőnek ellene.

Amannak ágya, bölcsője,
Káros, s bűnös nyugalmadnak,
Ennek öle, szép korodnak
Rózsás halmu temetője.

Virágos réten kezdődik
Örömeik csergetege,
Siralmaik rengetege
Fertős örvényben végződik.

E mosolygó leányoknak
A mivel édesen kínál
Varázskehelyek, az halál;
Ne hidj a szép halványoknak.

Sok ifju tőlök gyönyörét
Vásárolta erényével,
Egészségével s életével;
Kerüld e bálványók körét.

Igy intve, nem vezértelen
Sem szerelem, sem dicsőség,
Miktől ifjui kebel ég,
Igy lesz pályád veszélytelen.

Én a következőt huzom
Könnyes mosolyodásodból,
Nem térsz ki jó irányodból
Adj kezet, ezzel bucsuzom! . . .

**12. Gr. Haller József és János virágkorban elhalt
ifju testvérek emléke, Fejéregyházán.**

Oh Muzsa! engedd emberi dolgokat
Tekintnem, intés drága kenetjével!

Sérült halandóknak felette,
Isteni ihletített szemekkel! . . .

Hallám, nemes gróf, a zokogó panaszt!
Hallám melledből, most legelébb! . . . soros
Könynycseppet is láték szemedből
Most legelébb kebeledbe hullni.

Nincs is valóban emberi szív elég
Erős, ilyen nem várt leverés alatt.
Perikles is sirt egyszer akkor,
Hogy koszorút teve holt fijára.

Sőt hogy megérte Afrika tengerén
A nagy fogoly, hogy Bécsbe vivé fiát
Korunknak is Cézárja egyszer
Könyeze, Napoleon fijáért.

Itt két fijától foszt a halál atyát,
Ott egy atyától két fiait; mohos
Keresdi kastély! . . . Nagy-Küköllő
Erre ti vagytok erős tanuim! . . .

Két ifju sír, szép Gábora és szelid
Farkassa Bethlen Pálnak amott, ilyen
Két ifjakot sirat, kizöldült
Buzavetésbe temetve Haller! . . .

Haller, ki mindig oly komoly, oly szilárd,
 Ki a viszongás közt ugyanaz marad,
 Ki a körülmények hatalmát
 Nem kicsi részbe' kezébe' tartja .

Természet ilyen két remekébe, ez
 Ifjak korában, láttam az életet
 Legszebb alakjában enyészni.
 Ah be rövid koru, a mi legszebb !

Mily szép reménytől fosztva van a haza !
 Mily ritka elmét, mely gyönyörű erényt
 Metszél el, a még gyenge pejhés
 Két fiatalba', halál hatalma!

Oh szembenéző kert ! . . . s ezer illatu
 Üvegvirágház! hints örök illatot,
 Az ők magánkriptája körül,
 És te örökre kerüld, Küküllő ! . . .

Megfosztatott gróf ! öntsd ki keservidet,
 S törölt szemekkel nézz kiderülve, ha
 Elég virágot s könnyet öntél
 Holt fiadra, — figyelj, a hit szól ! . . .

Lesz egy dicsőbb lét e jelen életen
 Tul, hol kifejlik szellemi életünk ;
 Nem halna meg másként az ifju,
 Atyja előtt soha, célt nem érve,

Nem volna másként bölcs, se igaz, se jó
 Azon teremő, a ki szoros határt

És célt kötött minden teremtmény
Lételihez, hogy az azt elérje.

Másként erény, vagy vétek, üres nevek,
Ha szenved a jó, s boldog a bünhödő,
S véres tövisszurdalmat ígér,
Mint koszorut, az erénynek a sors.

Nincs Isten, úgy nincs gondviselés! . . . csupa
Történet által él s mozog a világ,
Minden remélendő csak álom,
Bőv anyag a hit a gunyakajra! . . .

Legjobb barát és orvos a hallgató
Idő, hogy a bú könyje ne folyon, ő
Nem tiltja, sőt könnyharmatával
Ültet a sírra reményvirágot.

Ő a magányból s kriptá köréből új
Hangok közé más színvegyületbe visz, —
S a képzelődés képzi majd, hogy
Rózsahalom leve sirhalomból.

~~~~~

**13. Szép Bethlen Birinek, gr. Bethlen Gergely szere-
tett leányának halála Búnon. Atya és barát. 1827.**

A. Kertembe' imé befűvesült az út!
Melyen kivágott sűrű virágokon
Könyezve kísérők azoknál
Szebb Birimet temetői boltba!..

B. És a sebes szív enynyi időre is
 Gyepezve nincs, oh gróf!?!.. se nem alszik az
 Emlékezet, s tán képzelődés
 Néma magány borujába kísér?

A. A képzelődés orvosol engemet,
 Fájdalmaimban ez szelid andalom,
 Kiséretében enyhülést ad,
 Érzem is: édes a búkomorság.

B. Vidám középpont, gróf urak, a' rokon-
 S szomszéd barátság gy ülhelye nálatok
 Két tiszta lelkű Bethleneknél;
 S neked a cinterem árnya kedves? . .

A. Lärmás öröm csak nemtelen éldelem,
 Könyelműeknek kedves az, a kiket
 Sok könnyü vérrel gondot üzve
 Éltet az ingerek ízes árja.

Kik, hogy feledjék a kamat özveget
 Fizetni, kártyás lázba merülnek el,
 S azt, a ki nem könyelmű, mint ők,
 Bosszuvegyült mosolyodva nézik.

Nem! nem! zajos körvigalom undorom
 Nekem, magányom nagybecsű társaság;
 Nincs bizodalmom vidor archoz,
 Mély, komoly érzetű társ barátom!

Barátaim közt én a magas, sovány
 Gondolkodókat, vagy halványokat,

Nem a pirost, kedvellem-, angol
Kerteim, Ujlaki, Vármos Erdőm.

Jóság, eszesség, kellemes izletes
Szépség, ez együtt volt csak az én Birim!
Lassan emészté őt sokaig
Kinoza engem idegveszélye.

B. Mint egy kibomló rósa elöntözi
Illatait, gyult színeiben magán
Elhintve, élt szép lelke arcán,
Mozdulatin, szemein, szavában.

De őtet a könyv visszateremtheti,
Szépség, erény vagy kellemek, ifjúság,
Megment a nem, vagy kincs, haláltól?..
Emberi sors: születés, enyészés.

A. Ugy képtelenség hinni, remélni,
Hogy lesz olyan lét, melyen az én Birim
Ezen hideg csontból megintlen
Oly alakú leszen, a milyen volt.

B. Hit égi harmat hervadozó erény-
Növényre, vallás nélkül az emberi
Vigasztalás kételkedésre
Dül maga is, szemeit törölve.

A. Ha egy ilyen szűz élete szenvedés,
Lassu betegség része öröm helyett,
Ha mindenütt öröm virágzik,
Csak neki nem, körülötte másnak? ..

S ha ilyen erkölcs célt nem arat soha?
 B o n y, özszezuzott létel az emberi.
 B Van Isten, él lelkünk örökké,
 Nem marad a bog eloldozatlan.

14. Rokonság a különbségben, és boldogság a közepszerűségben.

Látom, hogy a mely nemzetek a hideg
 Égalyon élnek, mind hidegérzetűk,
 Meleg kebelt szép ég, meleg föld
 Képez elé rokon érzelemmel.

Északról átvett népelem egy haza
 Közös javából hívva, rokontalan,
 Közös veszélybe félretartó,
 Gyűlöli befogadó rokonját.

S némely ravaszság abba talál erőt,
 Nemzetiség, s nyelv hogyha nem egyesít
 Különböző faj- s ajku népet,
 Gyűlöletet maga hint közöttök.

Gyűlölni egymást nemtelen indulat,
 Azért, hogy egyik más hitű, más fajú,
 És egy történetes különbség
 Egy eredetnek elágazása.

Az, a ki minden tagjaival beszél,
 Előzve gyöngéd franciá ifjú,

Vagy néma méltóságba ülő
Büszke török, gyönyörű görögfi.

Vagy törpe korják, mint ti Georgia-
S Cirkaszsiának szép szemü lányai,
Diemen sötétkékes lakói,
Vad Peserák, buta népe Délnek,

A gyáva Busmán, nagy Patagon, nemes,
Vitéz Magyar, mind vérrokonok vagyunk,
Nincs emberibb, mint ezt ha érzed:
Türedelemmel ölelni egymást.

De elfelejtjük, mint eredett nemünk!
Sőt elfelejtjük, hogy csak öröm s erény
Szép célja létünknek, s csudáljuk,
Mely sok a gyáva, kevés a boldog.

Mértékletesség, érzet a szép iránt,
Könynyü kedély és tiszta kebel teszük
Éltünket édessé, nem a sok
Kincs, a kevéssel elégedés több.

De egy fukar dús ott fukarabb, hogy ősz,
Megvetve várják négy örökösei
Késő halálát, birni vágyván
Sok vagyonát, minek ő csak őre.

Ez bánja későn, mért veve oly igen
Szép nőt, midőn belházi nyomor köve
Lett már arany almája, mellén
Tüske ciher leve rózsahalma.

Nagy cím maradt csak már, az üres nevén
 Annak, s olyan, mint egy füves udvaron
 Nagy öszveroskadt, régi kastély;
 Cifra kaput nyit adós szegénység.

Pénzért az egyik, hivatalért eped
 A másik, ez hirszomja miatt rajong,
 Sokalja némely gyermekét, más
 Hogy neki nincsen, azért sohajtoz.

Csak szende Muzsám s a meglegedés,
 Azon kevéssel, a mi elég nekem,
 Tett gazdagabbá, boldogabbá
 Engemet enynyi sohajtozónál.

Nekem követvén lelkesülésemet,
 Egy szebb világot, mint a való jelen,
 Sokszor teremtel, képzelődés!...
 Boldogítottak az édes álmok!...

Oh boldog az, kit, Muzsa, ápol kegyed,
 Nincs oly kopár szirt, melyen öröm s virág
 Kert és folyam véled ne nyilna,
 Nincsen olyan maga Csimborassó.

Az üldöző föld vizre taszitsa ki
 Barátodat bár; nincs egyedül veled,
 Vigasztalatlan, számkivetve
 Még az üres Bahamába' sincsen!...

15. N. Enyedi tanár Ince Dánielhez.

Későn, mikor nem bírjuk az érdeemes
Férfit, becsüljük kedves erényeit,
És fájlalásunk sajnosabb, mint
Volt vele kellemes a barátság.

Keressük őtet másba', de hasztalan,
Kebünkbe emlékoszlop emelkedik
Számára, él szivünkbe távul,
Létele még melegebb közelség.

Oh milyen édes gondolat, érzelem
Ez olyanoknál, a kik erényesen —
Barátok — egyesülve élnek,
Zárja külön noha tenger, ország!

Mert a miképpen hány vet a sors irigy
Hatalma, olyan Muzsa, szelid kegyed,
Midőn magunk nélkül, te lelkünk
Gondolatit viszonzozva közlöd.

Szellemi éltém szebb örömit veled
Éldeltem eddig, s még ma is éldelem,
Te a barátság bizodalmát
Pótolod, életet édesítesz.

Te töltheted ki olyan üres napom
Pillantatit, hol lelkem ohajt dicsőbb

Táplálatot, mint a milyennel
Éltet anyagszerű vér, s az é r z é s.

16. Szökőkút Fejéregyházánál. Gr. Haller Jánoshoz.

A jötevőnek, a kire
Mutat ezen ugrókút,
A kihez vezet az út,
Tovább él, mint ez —, jó hire.
Gróf Haller János jóságát,
S emlékezte virágát,
Öntözi annak áldása,
Kit enyhít e viz forrása,
Mely az utasok kebléből
Ered, nem a hegykövéből,
Ily, nem ár, a jótétemény,
Nálad, csak egy forrásdús hegy,
Hol, ha oda epedten megy,
Örömet merit a remény.
Öntöző folyam osztálya
Kertembe is onnan jőve,
S élőfává azzal növe
Költeményim verscsirája,
Háladososfa, mely iszsza
Védhegye s napja forrását,
Virági aranyozását,
Ért gyümölcsben adja vissza.
A pillangófogó Lorán
Nem jött zavarba szomorán,
Előhozá gazdagságát,

Pillangóit, s adósságát
 Azzal akará fizetni.
 Hogy fogom én ezt tehetni ?
 Versel, kedvedet mi tölte ?
 Kincsed több, mint kívánságod,
 Gazdagságod gazdaságod
 Méltó jutalma, gyümölcse.
 Nem önt e kút tisztább vizet,
 Mint keblem ezen hálája,
 Melyet küld hived Muzsája,
 Ki csak adósságot fizet.
 Mi is ad vissza életet ?
 Mi éltet emlékezetet
 Szebb fényben, sirjainkon tul,
 Mintha jó, szép által ujul ?
 Honunk nagy, dicső multkora !
 Lantos, s hősi költők nélkül,
 Nagyságodon néma ój ül,
 S nyom feledés nehéz pora.
 Koszorus Kisfaludija
 Hazánknak ha élhet vala,
 Mikor ennek Hunyadija
 Volt törhetlen bástyafala :
 Nem keresnök ma hijjában
 Bölcsőjét koporsójában.
 S Hunyadi előtt hány hadi
 Ősink vívtak, mint Hunyadi ?
 Vérrel védeni honunkat,
 Kik nem nyerték koszorunkat,
 Kik, bár érdemök halhatlan
 Alusznak, daltól mozgatlan.

**17. B. Bánffi László emlékére, ki meghalt hongyülés alatt, mint követ Pozsonyban 45-ik évében,
Télhó 20. 1840.**

József nádor szünnapot hirdet a hon-
Gyülésnek, hogy gyászoljon egész Pozson.
Gyászhir szárnyal Magyarhonból Erdélybe
Egy nagy köztemetési ünnepélybe,
Midőn két honban egyforma drága kincs,
Bánffi László élők között többé nincs.
Az ingadatlan követ, kit nemzete
Java, nem színes árulás vezete,
Kinek szeliden folyó szónoklata
Ellenséges fülekbe is úgy hata,
Hogy az igaz ügy szép s kedves is leve,
Győzhetlenné tevé a szent ügy heve,
Kinek gyermeki romlatlansága,
Képén mosolyga lelki tisztasága,
Kit nem csak hazája s felekezete,
De a hideg különbség is szerete.
Igényes tisztelet visszataszító,
Szeretettel melegen bájitó.
Neki e két erény ada hatalmai,
Két hontól birt osztatlan bizalmat.

Hát kárát a hon meddig szenvedí?
De hát Bánffi Lászlót örök sír fedi?
Kihez a szerénység és testvérnője,
A szelidség, melynek amaz védője,
S az egyszerű igazság, tiszta hűség,
Mikortalálandnak hasonlót még?

Akkor nemes ifiak, kik gyászkocsiját
 Kisérétek, tartva száz égő fákját,
 Mikor a nagy elhunyt nemes pályája
 Titeket gyujtand hasonló nagyságra,
 S tántorithatatlan hazafiságra,
 Ha a temetés országos nagyszerű,
 Feltüntette bennetek, hogy egyszerű
 Férfinak, ha jóság látható mássa,
 Mily lélekre ható szende varázsa,
 Feltüntette nektek, hogy az erény
 Sírt is szépitve világító fény.

Az idő mindig más új embereket,
 Mint a folyam, mindig más-más vizeket
 Hozván magával elé; — majd bennetek
 Látja a hon azt, kit most temettetek.
 Minden szín ősszel halványra lankad,
 De az égszine télben is megmarad.
 S majd a sárga s kék elegyítéséből
 Fejlik ki a zöld, a tavasz kebléből.
 Így a most alvó halvány arculatja,
 És behunyt szelid kék pillanatja,
 A fogékony ifjak meleg keblében,
 Kitünteti: milyen volt ő élteben;
 Ő, ki végórájában szomorubb volt,
 Hogy hű Palkó legénye előbb megholt.
 Most midőn minden nemesebb érzetű
 Kebel sohajt, fájlalt emlékezetű
 Dicsőültünk porai körül, rokon
 Részvéttel én is e gyászos sorokon
 Bús mozgást reszkettetvén Muzsám lantján,
 Könnyeimet öntöm jótevőm hantján!
 Érzettem én is tiszta jóságodat,

Legkisebb honfi: mérni nagyságodat,
 Hazánk joga, védlelke, dicső lélek,
 Bocsáss meg, hogy dallani merészlélek,
 Midőn életed szollá érdemidet,
 Kár lenne ékesíteni erényidet,
 Bántaná ez azok közt a legszebbet,
 Szerénységedet, a leggyöngédebbet.
 Enynyit engedj meg lantos áldozónak,
 Érdem s igazság iránt tartozónak,
 Enynyit engedj meg, hazafira, jobbra
 Nem emlékeztetheti lelkes szobra,
 Vagy verse művésznak a maradékot,
 Mint az, a mely fed ily becses árnyékot,
 Az emberi jogokért harcolóét,
 Nemes harcból kiholt Bánffi Lászlóét,
 Szabadság zászlója védelmében,
 Nem szabad nemzetek öldöklésében.
 Boldog lélek! most véres napokat,
 Nem látsz s egymást ölő polgárokat!

**18. B. Kemény Simon A. Fejérmegyei főigazgató
 árnyékához.**

Gyászol Csombord, Kemény Simon
 Kastélya, ligetes telke! . . .
 Nem untad volna meg Timon
 Emberggyülölő mord lelke,
 A világot, s embereket,
 Ha látsz vala tiz ilyeneket.

Szép ész, jó szív, nemes erkölcs,
 Természetes élnitudás,
 Ez tesz embert, lámpásos bölcset! . . .
 Elménckedő, különös, csodás
 Te gunyoló és te zordon!
 Embert láthatál Csombordon! . . .

Emberről, egyszerűt, egyenest,
 Ki áruló cselet nem koholt.
 Embert oly jót, milyen eszest,
 Ki nemzeti hévvel lángolt
 Hazáért, jóért, igazért;
 Embert, nem fősvény, nem pazért,

Ki eredeti módjáért
 Annál inkább tisztelődött,
 Dicsőséget koszorujáért
 Mennél kevésbé tűnődött,
 Kinek alázatossága
 Által kedves lett nagysága.

Érzem én mellem melegét,
 Könnyes már arcom, kebelem.
 Ah nem éneklek én regét,
 Mikor Keményt énekelem!
 Csak hű képe valóságát.
 Érzettem én is jóságát.

Hon és megye közgyűlésében,
 Szerény lelket nem bántom,
 Ha annak igaz rajzában

Döngécele szerény lantom.

A kit elveszténk magadban,

Addvissza három fjadban.

~~~~~

**19. Váji Elek M. Vásárhelyi hitszónok, Szász József
Telekikönyvtár főfelügyelője, és Mátyus György
orvos emléke, M. Vásárhelyen.**

Itt e palotás utcában,

Holt meg három ifiu,

Sokat ígért férfin,

Korán az élet nyarában.

Szembe néztek Váji pappal

A népnek sokasági,

Mint a reggel virági

Az égre fellépett nappal.

Csengő szónok ha esdeklél,

Ajkok remegve zugának,

Falak sohajtva mozgának,

Lelkeket égbe emelél! . . .

Ugy tetszik, egy szent fuvallás

Visszazengi beszédedet,

Érezém, hallván tégedet,

Mily szivemelő a vallás.

Ajánl munkát, imádságot,

Célt tűz ki, éltünk erkölcsét,

Igéri annak gyümölcsét,
Földi s égi boldogságot. —

Árnyékában ez ákásznak,
Melyet könyünk ültete,
Gyepes emlékezete

A szelid, kellemes Szász n a k.

Él, dalában kinek s hánynak?

Ő, kinek édes dala,

Élete mássa vala?

Egy néhány ifjunak s lánynak.

Nekem keblemben él porod,

Él lantom szende hangjában,

Kit szépre ifjuságában

Tanita gyöngéd modorod.

Szerény képed, hív rajzomot,

Mint ült lelked, szemeiden,

Világítsa oly szeliden,

Mint a hold egy lilíomot.

Oh! halványan mosolyodik

Előmbé emlékezete

Annak, ki e rajz gépzete

Alakjában bár harmadik,

De nem utolsó lelkemben,

Fiatal képzelődésem

Olta, élesen bévésem

Ötet emlékezetemben:

Kedves Má t t y u s ez ; mig virult,
 A méreg keze között
 Gyógybalzsammá fejlődött,
 A halál életté pirult,

És beteget orvossága
 Addig, mig enyhithete,
 Gyógyita tekintete
 S bizodalmas bájossága.

Hely, kor, miveltség kapcsola
 Rokonszenvvvel három lélek !
 Kiket alig szemlélélek,
 S már leplez halál fátyola.

Lélek, test három orvossa
 Barátitok, s önlelkében,
 Éltet e dal emlékében,
 Zöld hantotok kis lantossa.

S ha téged, képárnyékolat!
 Mit még mozgat sohajtásom,
 Szaggat gyér világításom,
 Szinez művészibb rajzolat:

Duló I d ő ! könnyezetlen
 Nem marad a jók élete,
 Él azok emlékezete

Muzsák lantján temetetlen.

20. Köteles Sámuel sírjánál.

Engedd, néma sír, szólítsak
Meg egy férfit, tanítót,
S magunk elébe állítsak,
Mint példányt, világítót.

Most por, volt kedves tanítóm,
Ki már régen elhalál,
Árnyékodhoz nyilvánítom,
Hogy nemesak tudós valál;

Nem; mily tudós, olyan jó is,
Innen folyt életedben,
Egyszerű szerénységed is
Nyílt gyermekérzetedben,

Mely magát másban felejtve,
Másnak vallá érdemét,
Benn irigységet nem rejtve,
Nem süllyeszté ez szemét.

Innen a vidámllelkűség
Hivatalod terhében,
Innen azon meleg hűség
Tisztod betöltésében.

Lelked egyenességében
Mosolyga nyílt orcádon
Örömed, önérzetedben,
Elégülés pályádon.

Távul azon üres, silány
 Fitogatas színétől,
 Mi nincs távul háttérben, hány
 Ily állás kevélyétől?

Érdemedet vonakodva
 Inkább magadba zárád,
 Mint árulád tolakodva,
 S kiállításra tárád.

Özvegyedről gondolkozik
 Lelkem; lelkeddel egykor
 Ha ölelve találkozik,
 Elbeszéli, becses por!

Hogy figyelmet felujulni
 Akaré, családotdhoz,
 S csak versszoborral járulni
 Tudék emlékszobrodhoz.

Tanítójához hálával,
 Ha tanítvány köteles:
 Neked áldoz csak dalával
 Tanítványod, Köteles!

Mig illetők özvegyedről
 Hidegen felejtkeznek,
 Felejtkeznek érdemedről,
 Mig árváid könnyyeznek.

Hát nevünkkel érdemeink
 Így elhalnak, állomány!

Hát oly hidegek kebleink
Bölcshez, mint e szivárvány?! . . .

Nálad a ritka adomány
Tudományt melegite,
A tőled jövő tudomány
Erényre lelkesite.

Nekem szentlángu tanodtól
Gyulada ifjuságom,
Most ez mohos sírszobrodtól
Lemásolt tanuságom.

Nincs olyan tiszta utóhir,
Mint festetlen szűzjóság
Hire, miről tanu a sír,
Tanu élet s utóság! . . .

Nincs oly kedves illatozó
Virág sirgyepünk zöldjén,
Mint egy ily hűn nyilatkozó
Dal, hivatásunk földjén;

Mint édes emlékezete
Egyenes tiszta szivnek,
S milyen volt munkás élete
Tisztjéhez végig hívnek.

Nekem szende sohajtásom,
Mit emel e drága por,
Nem más, mint szent ohajtásom:
Emlékezetem egykor,

Szívében tanítványomnak
 Ugy élne, mint szívemben
 Él neve jó tanítómnak,
 Hü emlékezetemben.

**21. A szép természet, mint a béke és egy jó feje-
 delem képe. 1834.**

Hány ezer virág tenyészik
 E tavaszon hím és nő?
 Termékenynyé föld s nap tészik
 S nedv azt, mi virágzik s nő.

Sok e számtalan virágban
 A tanuság, példa, kép,
 Tenyésző föld egy országban
 A szabad és boldog nép.

Nap ott egy bölcs uralkodó,
 Tavasz ott a békesség,
 Nincs ott szegény, orozkodó,
 Ott nem ront törvényt szükség.

Nézzünk a béke terére,
 Hol egy alkotmányos jó
 Fő mosolyg boldog népére,
 Gazdag földje viritó.

Hol szorgalom, egyszerűség,
Mint a méh maga keres,
Dús kényelem s gyönyörűség
Éldelme ott fűszeres.

Hol, ha természet bővön is
Ad terményt, az nem elég,
Mesterség, ipar köven is
Százszor anynyit termeszt még;

Hol nem nyom kormány, korona,
Csak éltet, nevel, táplál
Jól, műhely, hajó, borona
Elégült kedvvel munkál;

Hol nincs a gondolaton zár,
Nem vak s rab az okosság,
Szabad, gyors, mint a napsugár,
Fejlődés, világosság.

Felségesen zeng orgona,
Dördül ágyu, reng harang, —
Éljen alkotmány, korona!
Örömömlés minden hang.

Ily mivek diszítik székét
Egy nemzeti kormánynak,
Ezek adnak tartós békét
Egy boldog állománynak.

Igy nem kell a szabadságot
Sirató menedéket,

Nemzeti rabszolgaságot
Kesergő hangzenéket

Mily tilalom! betiltani,
Mit a lengyel néppel tett
Egy hideg tanács mostani
Kormányá; borzasztó tett! . . .

Igy boldog király, szüntelen
Nép boldogságáért él,
Igy a nép is nem hűtelen,
Királyt se űz, nem is fél.

Határtalan bizodalját
Helyezi jó atyjában,
Ki ekkor legszebb jutalmát
Aratja jóságában.

Szabad népnek királya nem
Kivánhat szebb jutalmat,
Mint midőn tőle senki sem
Irigyli a hatalmat.

22. Erdély.

Természettől áldott dombu
Erdélyünk, nem hét Bilma,
Sem strucok tanyája, Dombú,
Nem lepi tatár nyilma.

Ha narancs nem aranyozza
 Erdeinket, lángorkán
 Kősziklákkal nem pofozza
 Tornyunkat, Vézuv torkán ;

Óriáskigyó muamba
 Sem forgat itt csolnakot,
 Csolnakost ölni folyamba,
 S nem fojt mezőn juhakat.

Balzsom, fűszer, brilliántok
 Mezőnkön nem teremnek ;
 De hiénák, éléféntok
 S tigrisek sem küzdenek.

Oly öröm édes ártalma
 Után nem kapkod a bölcs,
 Hol szárnyasgyék s gránátalma
 Azonegy fán a gyümölcs.

Ha tenyésző Gvineában,
 Egy kecskét négy gidója
 Kisér, mit ér, ha nyomában
 Jár száz farkas csomója ? . . .

Nyilik-e ott, hol a gólyás
 Szenegál homokjain
 Naptól sül a gyöngytyuktojás,
 Rózsa a lány arcain ?

Ontani vallásért a vért,
 Vittünk mi hajón fegyvert ?

Késért, kardért, aranyporért,
Adunk, veszünk-e embert?

Légy büszke, Ceilon, gyöngyöddel,
Borneo, gyémántoddal:
Boldog lész, Erdély, földöddel,
Együlve vérhonoddal.

Oh! a szép bérces, regényes
Hon szabadságérzést szül,
S népet, mely erős, nem kényes,
Mely honvédre lelkesül!

Gazdag, nem pazér, nem fösvény,
Nálunk a szép természet,
Rögös és virágos ösvény
Ipar s örömtényészet.

Szép hon! festői szépséged;
Lelkem menyinyiszer derül,
Midőn Székel-erdőséged
És eged kékül, zöldül.

Mit ér pompás, dús természet,
Ha nem boldog a népe?
Ha a szellemitenyészet
Vadság, romlottság képe.

Boldogságod nagy hijánja:
Ha szived a bővségben,
Mindég a másét kívánja,
Képzelt honi szükségben.

Azt hiszed, hogy más országban
Minden édes fűszerű?

Más ég alatt, távulságban
Nincs semmi rossz, keserű?

Távul s csak más feltételben

Keresni azt, tévedés,

Mi közel van, a kebelben,

S ez a megelégedés.

23. Ébresztés harciasságra,

a hon- és trón- védeésre 1845.

Ha ó- s ujkort hasonlítunk,

Igénytelen ős honfjak!

Töletek mint távolitunk,

Adós atyák, pazar fjak.

Nem ily átlátszó párizsi

Könynyü ruhába öltözött

Hunyadi László, Kinizsi

A Dráva es ágyuk között! . . .

Bajnok Dessewffi katonás,

Nem ily pajkos öltözetben

Érdemlette a koronás

Arany sasat ütközetben;

A kozák szemű, tatáros
 Haju, ifjú cárt, Ivánt
 Megverni, hej! nem gitáros;
 Buzogányos kezét kívánt!

Őrizkedjünk: a kancsukás
 Gigásfi, amaz északi
 Erő, vagy honi macsukás,
 Hatalmunkból ne vívja ki

Hajdoni dicsőségünket,
 Mit nem védni mily szenny lenne!
 Vérrel szerzett szép földünket
 Veszteni: rabokká tenne.

Csak ősink dicsőségére,
 Kevélykedünk, dicsekedünk?
 Azoknak követésére
 Későn s kevesen ébredünk!

Nemzet, ha harciasságát
 Vesztette, nem is nemzet már,
 Ha megnyirbált szabadságát
 Látva, szolgaságot bevár.

24. Bacchus mint béke nemtője. 1846.

Őskor fiatal istene,
Bacchus! halld egy szende zene
Halkal zeng neked lantomról;
Nem ágyu dörgése rombol.

Ennek remegő hangjában,
Nem riasztó trombitában,
Csak mozgó öröm zengedez!
Mely szivből lantba ömledez!

Te béke szép munkáival,
Béke édes áldásával,
Voltál és vagy boldogító,
Nem békebontó hódító.

Nem Attila, Napoleon
Meghódított félvilágon,
Párducok, tigrisek huznak
Melyeket nem sorkantyuznak,

Bakból hajtnak Ámorfiak,
Könnyen, mint ma sok ifiak.
Boldog béke! szép időszak
Az, hol nem habzik vérpatak;

De vidámság győz vadságot,
Öröm emel olajágot,
Hol a szárnyas mén Pegázus
Patkója alatt Parnassus

Szikláján oly forrás fakad,
Honnan csak boldogság árad,

Csak gyönyörűség, kényelem,
Izlés, akarát, értelem,

Szép, jó által nemesedik;
Szánt, vet vig nép, s kereskedik,

Buza piroslik mezején,
Énekel, s munkál műhelyén;

Hol, mint egykor Hellási nép,
Fejlő nemzet, viruló szép,
Szabadsága tavaszában,
Teremtő vidámságában :

Hol, mint a szép Ariadne,
Belőled, egy jó királyné
Férjéből tesz boldogítót,
Nem vérontó néppusztítót :

Mint Ottó vetélytársából,
Szelid Sárolda, Geizából
Had helyett földmivelésre
Térőt s vallásterjesztésre.

S békére vonni hóditót,
Reménye táplálja Ottót,
Miután Konrádot Lehel
Agyonütötte kürtével;

S Gizella, István nővére
Szilaj fija-, Péterére

Szelidséggel hat simitva,
Magyarokhoz rokonitva.

Oh Bacchus, békeápoló,
Egy király, veled, Apolló,
Országában isten képe,
Aranszázadot él népe!

Nálunk ma hatalmad széke
Mosolygó Tokaj vidéke,
De patakos Celná hegyed
Felett is tündöklük kegyed.

Szeretsz verescsákós huszárt,
Nem gubás kozákot, tatárt,
Nem a fekete szerecsent;
Örömet lakod Perecsent.

Afrika szikrázó nyarán
Szomjan tikkadnál Zaharán,
Ki nem álnád égő hevét,
Mely meg nem fullaszt csak tevét.

Iramszarvas, fejrmedve,
Csörgőkigyó, Ciprus nedve,
Ti más ég, más föld terményi,
Hideg s meleg szüleményi,

Mint halványul, s világosul
Szin köztetek, ész módosul,
Lelkünk is olyan szint játszik,
Milyen ég felette látszik.

Sötét az, ködös Skócián,
 Hol dalolt a bárd Oszsián.
 Kertülsz, Bacchus, fagyot, vihart,
 Kedveled a kies Bihart.

Mint egy gondüző mulatón,
 Mulatsz te gazdag Balaton,
 Zákán, Somlyó környékiben,
 Ménes, Buda kerteiben.

Ott boldogit a korona,
 Hol békében a katona,
 Nem henye védőr, de munkás,
 Utat rak, csatornákat ás;

Szőlőt ültet, égett várost
 Épít; irt; szárazzt mocsároست.
 Miért Próbust ,magyar vérből,
 Előbb elvont vincellérből,

A szerencse hajdonában
 Császárrá tette Romában.
 Ő aranypálcát, vaskapa
 S kacor helyett, méltán kapa.

Szabadság szent érzetivel,
 Szelidebb dal melegével,
 Ihless, oh Bacchus engemet!
 Halhatlanitni érdemet.

A dalló hála melege
 Halhatatlanság szép ege.
 Nem született, emberből lett,
 Isten, kit azzá érdem tett.

25. Pyrhus király.

Egy történetet adj vissza ez iven
 O Klio! mit Plutárchos rajzol hiven.
 Pyrhus királynak volt egy Thessalossa,
 Minden terveiben tanácsossa,
 Kineás, mérséklett indulatu,
 Ékesszóló, sok tapasztalatu;
 S nem csak bölcs tanácsos, egyenes barát,
 Mit egy személyben kevés koronás lát;
 A királynak titkостanácsában,
 Kellem folyt szava szép modorában.
 Közhelyen szólva, ugy tetszett, hogy dörög
 Demosthenes, az erős szónok Görög.
 Mint követ is idegen udvaroknál,
 Hű s ellenséges hatalmasságoknál,
 Anynyiszor, mint királyának fegyvere,
 Győzött nyelvvel e király hű embere.

Ily férfit Pyrhus szeretve becsüle,
 Semmi céljához nem kezdé nélküle.
 Éppen Itáliába készülve,
 Tanácskoza vele, biztosan ülve,
 Jelenlétében a királynénak,

Szép és erényes Antigonénak.

Kineás lebeszélni igyekeze

A királyt, s vele imigy értekeze:

„Hős királyom! azok a Rómaiak,
 „Merész katonák, szilárd hazafiak;
 „Kivívtak ők már világgyőzedelmet,
 „Honnan veszik a hadi segedelmet.
 „Voltam én a te parancsolatodból,
 „Akkor békét eszközölő célodból,
 „A római teljes tanács körében,
 „Mint meganynyi királyok gyűlésében,
 „Négyszáz férfi ülvén nagyság rangjában,
 „Piros biborprémes, tisztí ruhában
 „Ennek népén győzedelmet nyerni,
 „Anynyi, mint lernai sárkányt verni;
 „Ott minden levert sereg, s konzulfő
 „Helyett, újabb erő többszörözve nő.
 „Ismered e népnek egy tüneményét,
 „Fábriciusnak magas erényét?
 „Kinek lelkét aranyad se mozditá,
 „Sem orvosod őt el nem csábitá,
 „Ajánlván méreggel elvesztetet,
 „S nem ez ellenséged menté éltedet? . . .
 „Mikor még soha nem látott éléfánt
 „Háta megett ordítva habot hányt,
 „Tudod, hogy e meglepésed se ért célt,
 „Egyet se' mozdulva, nézett rá, nem félt,
 „S hidegen fordítván el szemét róla,
 „Hozzád mosolygva enynyit szóla:
 „Mint tegnap aranyadnak hatalma,
 „Csak úgy illet ma az éléfánt halma!

„Ez amaz erőlelkű Fábricius,
 „Ki, hogy meggyőzetett általad Lévinus,
 „A nagy tanácsban is így nyilatkoza,
 „Midőn több más vélemény ingadoza:
 „Csak Lévinus consult győzte meg Pyrhos,
 „Nem a rómaiakat Epiros.

„Ezen férfinak nagylelkűsége
 „Lett honának azon nyeresége,
 „Hogy érette minden római foglyok
 „Lettek királyi kegyedből szabadok.
 „De ingyen ily cserét el nem fogadtak,
 „Ők is büszkén vissza ép anynyit adtak.

„Mint ehez hasonló férfiakat
 „Igy ismerd, király, a Rómaiakat.
 „Őszintén mondom, tőled általam vitt
 „Aranyodnak egy ajtó se nyilt meg itt.
 „Mint vitézségben győzhetlen e nagy nép,
 „Lelkében s erkölcsében is még oly ép.
 „De ha Isten adja, hogy e háboru
 „Után is tiéd lejjend a koszoru,
 „Mire használjuk ugy a dicsőséget,
 „Zsákmányt, győzedelmet, békességet? . . .
 „Mit? . . felel Pyrhos, kedves Kineásom,
 „El nem titkolhatom csudálkozásom'
 „Hogy változik kérdésed ily kétséggé,
 „Egy ily tárgyban, mely világos eléggé? . .
 „Páh! mihelyt egyszer meggyőztük Rómát,
 „Nincs ország akkor, mely erőnk ostromát
 „Kiállaná, vagy szembe is szállna velünk.
 „S hatalmunkkal oly országot ölelünk,
 „Melynek félelme, hatalma nagysága,

„Semmi áron, semmi véren, nem drága,
 „Melynek hatalma inkább minden másnak
 „Nem lehet tudtára, mint Kineásnak.

Kineás néhány percig elhallgata,
 Azután ily kérdést teve s vitata:

„Jó! ha miénk lesz egész Itália,
 „Mihez kezdünk, Pyrhos, Akhilles fia?
 Pyrhos nem látván még a cél irányát,
 Így önti heves szava omladványát:
 „Oh akkor a szomszéd, szép Sicilia,
 „Melyet dicsőség: egy hősnek birnia,
 „Sicilia, a kies, gazdag, népes
 „Sziget- s hozzájutni: be könnyen képes!
 „Önként nyujt ez győzedelmesnek kezét,
 „Nyitott kikötőjébe maga vezet.
 „Mert Agatokles halála oltá
 „Mindig egyenetlenség marcangolta.

„Ezt is hallani öröm az érzésnek,
 „De tán a Siciliei győzésnek
 „Nem lesz Sicilia végső határa!??
 „Nem végcélja hadaink pályájának!??“

Mond Kineás, kérdezve, királyának.

„Csak szerencsét s győzelmet adjon az ég!“

Felel Pyrhos, „éppen nem lesz itt a vég;
 „Sőt a mit szerencsénk addig nyerhete,
 „Fontosabb céljainknak csak kezdete,
 „Mert itt olyan gyáva ugyan ki lenne,
 „Ki győzedelmében tovább ne menne?...
 „Hisz innen csak egyet kell ugrania,
 „S övé Kárhágó és egész Lybia.
 „S hogy így velünk senki harcba állani

„Nem leszen merész, kell-e azt mondani?”

„Nem szükséges!” Mond Kineás, „mindenki

„Láthatja, hogy ily hatalomnak senki

„Ellen nem állhatván, nem csak az egész

„Mákédonia meghódolása kész,

„Sőt újra egész Görögország Pyrhos

„Alatt lesz így, s a középpont lesz Epiros.

„De ha mindezen országok miéink,

„Mi tervről dolgoznak elméink?” ...

Pyrhos király nagyot kacag erre,

S mond: „Így nem lesz szükség hadra, fegyverre,

„Akkor, barátom, édes nyugalomban,

„Élünk kényelmesen, főhatalomban,

„Minden napunk lesz csak örömelevezet,

„S dicső tettünkre édes emlékezet!” ...

Kineás mikor e pontra vezette

A királyt, vitatását így végzette:

„Ugyan mi akadályoz hát minket,

„Hogy most mindjárt éldeljük örömeinket? ...

„Midőn kezünkben van béke, nyugalom,

„Melyet nem előz harc, gond, aggodalom:

„Mért kellene ezt vérrel vásárolni? ...

„Mért anynyi veszélyekkel lakolni,

„Melyeket részint önmagunk hordozunk,

„Részint más ártatlanoknak okozunk? ...

S mi az eredmény? Vajjon, mint kívánja,

Célt ér Kineás beszéde irányja?

Ily végzettel inkább ingerlette

A királyt, mint céljáról leintette.

Mert bár átlátta annak veszélyeit,

De fel nem hagyta tündöklő terveit;

Sem tanácsosa, sem Antigoné
 Kellemes bája le nem győzheté.
 Rabja volt ő harci szenvedélyének,
 És ez oka végső veszélyének,
 Mely elkövetkeze nem sokára,
 Midőn rohan egy utolsó csatára.
 Sok hadja után Árgos ostromában,
 Meggyőzve merész elszánásában,
 Látván egy Argosi anya, fedélről,
 Mint vív fija a királylyal közelről,
 Halálos követ vete fejére ;
 Ily véget sorsa aszszony által ére.

Hogy a haldoklónak feje vétete,
 Az ifju Álcionéos sieté
 A fővel Antigonoshoz, atyjához,
 Ki látva, mily győzedelmi jelt hoz
 Örvende s öröme közt könnyyeze,
 Atyjára s nagyatyjára emlékeze.
 „Mind atyámnak — mond — Demetriosnak,
 „Mind nagyatyámnak, Antigonosnak
 „Hatalmok Sándoréig emelkedé,
 „De mind kettő ily esetre süllyede.“
 Eközben megjő az ifju Hélénos,
 Kit a sátorban Alcioneos
 Nyájasan vezet, mint barátját,
 Pyrhosnak el nem esett fogoly fiát.

Antigonos néz rá s Pyrhos fejére ;
 Ujból könnyyek gördülnek szemére,
 E két ifju herceg s tábornokai
 Előtt imigy folynak halkal szavai:
 „Ez hát sorsa e hires hóditónak,

„A hős Hannibálhoz hasonlónak?...
 „Sőt Hannibál személyes vitézségben,
 „Mérészségben, hadi dicsőségben,
 „Ezt elsőnek, Scipiót másodiknak,
 „S magát mondta harmadik tábornoknak,
 „Ez ősének, Akhillesnek nevével
 „Nem volt büszke, hanem öntetével.
 „De kárt nem szenvedni s nem okozni,
 „Békében élni s nem hadakozni,
 „Ugy nézett Pyrhos ily békés életet,
 „Mint unalmat, izetlen éldeletet,
 „A mely lelket ilyen dicsvágy rága,
 „Nem volt annak az emberi vér drága,
 „Kedves lévén akármi koszoru,
 „Mit nem béke adott, csak háboru,
 „Nem engede nyugtot sem ifjaknak,
 „Sem hajóknak, sem éléfántoknak,
 „Más békés uralkodók vesztére,
 „Birtoka hatalma nevelésére,
 „Noha a szerencse változósága,
 „Többször tudatta: mily nagy hiúsága,
 „Mivel szerencséje hasonlita,
 „Egy nőhöz, kit szép ifju hódita,
 „Oly ifju, ki virul szerelmétől,
 „S elbájolja a nőt vén férjétől.
 „Mint Akrotatos, spártai Adonis,
 „Ifju s szép lévén ő, s Chelidonis,
 „A koros Kleonymos uj nője,
 „Látván, hogy Akrotatos szeretője;
 „Mind önnejét, mind királyi székét
 „Vesztve, Pyrhosnál lelé menedékét.

„Ezt honja Spárta ellen ösztönözé,
 „De Spárta mind kettőt hősön legyőzé.
 „Ily vágy vitte Pyrhost uj kezdetekre,
 „Válalatokra hiu reményekre;
 „Mindég újabb birtokért lángola,
 „Mindég vesztve, mit nyugton birhat vala.
 „Tőlem is hogy mindent elrabola,
 „E bibor palástomért is gunyola.
 „Én pedig, Helenos! téged atyád
 „Birtokába teszek, mely néz reád,
 „S most — bár úra Mákédoniának —
 „Minden diszt, fényt adok Pyrhos hamvának!“
 Itt ifju Helenos tédre hajola
 Az ősz király előtt, s kezét csókola.
 A királynak, az ifju fején, keze
 Reszkete, és örömében könnyejeze,
 Érezve, hogy boszszuviszonozás
 Helyett, nemesebb ily örömköztetés.
 Álcioneos könnynyesen mosolyog,
 S Helenossal hű baráti kezét fog.
 A két ifjut pedig öszvekarolja
 Antigoné, homlokokat csókolja,
 S nedvesíti könnynyével, férjéért,
 S nekik az égtől boldogabb sorsot kért! . . .

26. Év és élet korai.

Nézzétek a természet nagyságát,
Tavaszban, örömben, rózsában,
Nézzétek bölcsességét, jóságát,
Vetésében, aratásában! . . .

Tiszteletre méltó az ősz kora,
Ha tavasza vétkéért nem sir,
S bár hinti haját a tél hópora,
El nem pazérlott erővel bir.

Bár fején már hideg szelek fúnak,
Ily intés mértékletessége
A pillangós tavasznak, ifjunak:
„Az ősznek is van gyönyörűsége!”

„Mint jó anya, olyan a szorgalom,
„Kiséri ötöt öröm, jutalom,
„Mert mig kertben gyomot tépegete,
„Szívében bűnöket nem ültete;

„Mig másokat halvány álmom nyoma,
„Neki egészsége lilioma,
„Öntöző keze után ujula,
„S mint rózsája, öröme pirula.

„Édes az élet, szép a természet,
„Midőn mosolyog virágosan,
„Szép, majd ha minden virág, tenyészet,
„Mint gyümölcs, csüng kéken, pirosan.

„Szép, mint gyöngéd leány szemérmesen,
 „Midőn még szüzesség élete;
 „Szép, mint nő és anya gyermekesen,
 „Midőn tisztelet tekintete.

„Nagy az élet, midőn aranynyara
 „Dele pontján megelegede,
 „Elérve, mit ifju vágya akara,
 „S délcegsége leülepede.

„Felséges, ha célja csalatkozik,
 „Egy hideg háladatlanságban,
 „Nagylelkűsége még se változik,
 „Buzgóságban, hazafiságban.

„Üldöztetik? . . . Ha ez hazájára
 „Hasznot hoz, öröm így adózni.
 „A közhaszon saját önkára?
 „Nemes kár: hazánknak áldozni.

„A száműzés külföldi orkánja
 „Egész telét vállára méri?
 „Terhe alatt erősb lelke nem bánja,
 „Kárpát ez, mely az eget éri! . . .

„Tavasza, ősz közt a középhatárban,
 „A természet legfelségesebb,
 „A férfi és a férfiség nyárban
 „Mit tesz, legszilárdabb s nemesebb.

„Ha kétségink s félelmink éjjelén
 „Csapás villáma cikcákozik,

„Örömünk az ég derülő felén
 „Annál szebben szivárványozik.

„A remény oly mosolygó fénysugár,
 „Ha az öröm tőlünk távozik,
 „Mint ha éjjel tündér kis tűzbogár
 „Harmatos erdön gyémántozik.

„Ha közelget a sírba süllyedés,
 „Segédkezet nyujt hit okosság;
 „Vakfélelem, kétes elcsüggedés,
 „Ott nyomaszt, hol nincs vallásosság.

„Az élet aránytalan viszálya
 „Között sokszor csügged az erény,
 „Mint az esőtlen nyár hő aszálya
 „Miatt lankad a gyenge növény.

„Itt csak a hitnek égi harmatja
 „Ad új éltet az erényvirágnak,
 „Erkölcstannak, a vallás szózatja
 „Igy szólva az ártatlanságnak:

„Ne sírj, erény, a háladatlanúság,
 „Ne ejtsen leverő kétségbe,
 „Lesz jobb bíró, lesz halhatatlanság,
 „Más boldogabb létben az égbe’.

„Igy szenteli meg az erényt a hit,
 „S viszont a hitet az erény,
 „Ennek kétségében amaz enyhít,
 „Az, e nélkül, melegtelen fény.

S ha ezekkel kezét fog a költészet,
 Igazság, erény alakul szépségben,
 Felséges, Isten képe a természet,
 Földön is nem máshol élünk, mint égben.

Igy az ember, a vallásos, erényes,
 Lelkét a csillagos égbe emeli,
 S az élet akármily tekervényes,
 A boldogság egét keblében leli.

Mert a csillagos ég ott kezdődik,
 Hol mi állunk, mint Kánt mélyen ítél,
 S egy mérhetlen, roppant térben végződik,
 Melytől képzelőerőnk szédül, alél ! . . .

~~~~~

27. Orvos Óprához. Oct. 20. 1834.

Áldlak, álom, édes felébredés !

Mily balzam ömle ereimbe,
 Midőn itt egy lassu szenderedés
 Meglepe e parton ültembe !

Természet ! mily öröm, téged látni,

Ha a beteg kél egészségre !

Ámbár még csak forró hálát bocsátni

Van ereje a dicső kék égre.

Nem hagyál ollós végzet kezére,
 Ki nemes köröm közepette,
 Midőn ifjuság nevelésére
 Élnék, éltem el nem metszhette.

Hogy egészségem virága lehulla,
 Testemnek most tüzében, majd jegében,
 Kedv, öröm, dal lelkemben elnémula,
 Szobám kedvetlen csendességében.

Most, mint a madár, midőn zöld rügyeit
 Látja az erdőnek, énekelem
 A gyógyulás érzelmit, örömeit
 Erzem: élni, mily boldog érzelem!

Betegség előtt az élet csak létel,
 Olyan, mint a mindennapi étel;
 De öröm az az új kostolónak,
 Édes: új kezdete minden jónak.

Áldlak kedves, meleg világosság,
 Melyektől vérem mozdulást nyér,
 Áldott két elem! az vagy a világ
 Testében, mi énbennem a vér.

Mint a virág, melyre nem mosolygott
 Árnyékban meleg világosság,
 Mint rab, azoktól zárva nyomorgott,
 Sáppadt, színe csak halvány pirosság.

Több ennél az ember, a betegedő?
 Színét, erejét elvesztette,

Uj életre csak bennetek fejlődő,
Midőn minden erő mellett.

Oh jótékony kellemes ingerü
Fris viz! ismételt ivásod, mosásod
Után éledek én erősebb erü ;
Mily meleg, mily boldogító hatásod ! . . .

Áldlak gyönyörü, halas folyóviz !
Melybe az ősz végső virágát,
Zászpát hintek, s egyszerre több, mint tiz
Sik kicsin hal mutatja magát.

Kedvesek vagytok, csendes Küküllő
Partjára torlott piros kövecsek !
S fejr csigahéjak ! az enyhülő
Előtt ezeknek is nagy a becsek.

Idvezellek, méreg, fanyar ásván,
Keserü növény, melyet az ész
Más világ részéből is kiásván,
Általa sok láz, szenvedés enyész.

Idvezlégy főleg, oh szelid barátom !
Kinek képét egészségemben látom,
Idvezlégy bölcs orvos, Ópra, barátja,
Segéde a nagy természetnek,
Kinek mély, vizsgáló lelked látja,
Hol bomlott meg zenéje az életnek.

Áldlak, zöld vetés, ősz kikelete,
Melyre szemem örömmel vetem,

Gyenge, de virult léted élete,
Mint aléltyidám uj életem.

Látom, teremő felséges természet,
Hogy nemcsak halál készítése,
De a halálból is élet tenyészet
Örök munkád meg nem szűnése.

28. Esztendő utolsó estvéje. 1837.

Még csak egynehány rövid percei
Vannak hátra ezen esztendőnek,
Melyek lejárván, uj reggelei
Ébresztenek egy következőnek.

Igy folyt mindig az idő, miolta
Idő van, így is folyand szünetlen;
A ki örömit, fájdalmit kostolta
Az életnek, nem érzéketlen,

Nem hideg, ha elhagynak a multnak
Napjai, s nem jönnek vissza soha.
Fáj ez, önhibáit tudó pirultnak,
Fáj, a kinek része volt csak mostoha.

Ki az ilyenkor, ki ne panasznál
Az élet kevés esztendeire?

Több idő alatt több figyelme volna
Az embernek, cselekedetire.

Életednek melyik részét kívánnád
Vissza, annak lefolyt szakaszából?
Vagy ellenben melyiket nem bánnád,
Ha soha fel nem kelne álmából?

Gyermek lenni újra nem kívánnám;
Csak tündér álmak ennek örömei;
Agg öreg is nem lenni: nem bánnám;
Ingeretlenek ennek érzései.

Az érzésnek ép, rugós erei
Fogékony vezéri az ingereknek,
S a szomjú erőknél ingerei
Szülőji minden boldog örömeknek.

Az életnek gyönyörű virágát
Ohajtnám még egyszer újra élni,
Ah! kész lennék annak ifjuságát
A gyermek- s öregkorral fölcserélni!

Mint tavaszon gyors méhek éldelmei
Harmatos virágok mézes kelyhében,
Olyanok az ifjuság örömei
A szerelem s barátság hű ölében.

S ha a férfikor érettebb értelme
Az ifjuságnak édes érzelmével,
S a mi legédesebb, ennek szerelme
Annak nézne s választhatna szemével:

Balhirt, mézes mérgeket kikerülve,
 Ugy tilalmasokra nem törekedni,
 Mily biztos lenne, így felkészülve,
 A teljes férfiságra emelkedni!

Álmodott dicsőség szédelgése
 Ugy anynyi ifjut nem vakitana,
 Hogy tanítója, barátja intése
 Ellen, pályát s lányt nem választana.

Az ifju, ha fiatal napjairól
 Oly gyöngéden kóstolja örömeit,
 Mint a méh a tavasz virágairól
 Cseppenként szivja ki rejtett mézeit;

Nem követi a feslett példáját,
 Ki csábitással kezdi szerelmét;
 Ugy kiméli gyönyörét, mint lánykáját:
 Hoszszasan éli boldog éldelmét.

S ha az öröm elrepül: ifjusága
 Örvendetes, szép emlékezetébe
 Örömmel néz vissza férfisága,
 Fáradt szorgalmak s gondok idejébe.

Mint egy nagy kertben folyó viz tükrei
 A ké kellő eget s virágokat:
 A szebb idők eleven képei
 Ugy mutatják az ifju napokat.

29. Ugyan év utolsó estvéje. Sz. Udvarhely 1841.

Nincsen az égen sehol felhőfolt,
 Szél egyik tájról is nem zúg, nem tú,
 Lelket emelő a csillagos égbolt.
 Nincs fagy, nincs hó, folyók mozgása lassú,
 Vidám napnak nyugodt, nagy estvéje,
 Mint nagyylelkűnek, végórán, elméje.

Felségesebb-e, nem merem mondani,
 A nap egyedül, aranyzó lángjában?
 Vagy trónján ülve az éj, e mostani
 Innepélyes, magas nagyságában,
 Koronáson sűrű csillagokkal,
 Reszkető ezüstoffényben ragyogókkal?

Imádság, égés, halál harangja
 Gombos, keresztes toronyban egy se kong;
 A Sirius méltósága, rangja
 Kitünik, bár milliók fénye zsibong.
 Három király mellett magas kardot von
 Egész égen legszebb hős, Órion.

Ott Perseus, Andromédát ölelő.
 Ah! de midőn egyben is ezereket
 Lát a csős szem, miért sorolom elő
 A számtalan számokat, neveket?
 Hány téjutba mennek által hány egek,
 Mik nekünk fejr homályok, fellegek?!

Van-e, s hol e roppant műnek határa?
 S élete vajjon örökkévalóság?
 Vagy, mint minket, néhány év közézára
 Az idő: ennek is mulandóság
 Lejend sorsa? Nem! Bölcs: teremője
 Ily világnak, nem semmisítője.

Enynyi dicső fény csak gyászolója
 Lenne egy általános pusztulásnak?
 A zsarnok idő fekete zászlója
 Özönkönynyét árasztaná sirásnak?
 Nem, nem lehet ily világ egy temető!
 Hanem létele céljára siető.

Sötét estvét követ piros hajnalunk,
 Elválunk egymástól a válaszütnál,
 A sír szélén, ha rendre meghalunk.
 De lelkünk feljebb gondol a téjútnál,
 Reményünk, hitünk a síron túl néz.
 Nem lehet ölö a teremő kéz!...

Ily gondolatimat, érzetemet,
 Mig ébren ülök, sorba szedendő:
 Elhagyá e percben életemet
 A mult tengerébe suhant esztendő.
 Üti a tizenkettőt az óra,
 Komoly s kedves hatással a hallóra,
 Éltünk változásának nagy képe.
 Ó év újba szebben által nem lépe!...

A mint nézém az ég dicsőségét,
 Hogy a nap elhagyá azt sötétbét:
 Vajha mikor elérem éltem végét,
 Ily vidám érzettel lépnek más létbe;
 Vagy, ha álom minden remélendő:
 Szépen alunnám el, mint ez esztendő!..

~~~~~

**30. Simó Ferenc r. katolikus kir. kamrai ügyvéd-
 hez, jul. 12. 1847. midőn a sz. udvarhelyi ref.
 főtanodának 400 darab ezüsthuszast
 ajándékoza tökéül.**

Ha szemek homályosulnak,
 Élet hűlni kezd vérben :
 Sír szélén visszavonulnak
 Szégyenülve háttérben

Embernek csak történetes
 Viszonyi, különbségi :
 Rang, születés, nevezetes
 Család, újabb, vagy régi,

Vagyon, királyi adomány,
 Szépség, erő, hivatal,
 Észláng, ismeret, tudomány,
 Miket birt, mint fiatal.

Nem kérdés : mikor temetünk,
 Fényes, cimes, cimtelen ?

Kérdés: milyen volt életünk,
Nemes, vagy erénytelen?

Kit harang kísér, vár sírbolt,
Esze, szive, szelleme,
Mi lelkesíté, milyen volt?
Mily érdeme, jelleme?

Mely beszédéből, tettéből,
Életében hozzánk szólt,
Belsőjének, külsőjéből,
Képzése hű tükre volt?

Mit tett, mi vala sajátja?
Mit áldoz a közjóra,
Mint igaz, szép, jó barátja?
Vagy nevét fedi pora?

Ha, mikor s milyen korában
Holt meg? gyászshir sorai
Csak enynyik: hiradójában
Nyugodjanak porai.

Holtakról ily ítélete
A lelkesmeretnek,
Miután sír bétemeté,
Mint mérlege életnek.

Te teszed, oh kérlelhetlen
Bíró! ez ítéletet,
Mérve le- s felbillenetlen
Mérleggel az életet.

De ki fél tőled? Csak bűnös,
Nem a tiszta lelkiület,
Ha cél, indok: meg nem szünős
Igazság volt s becsület.

Nem, nem! Simó Ferenc sem fél,
Csak gonosznak vagy rémkép.
Ő veled mosolygva beszél,
S ágyból sírba bátran lép.

Fösvény tesz ládát fejéhez,
Várják őnrokonai:
Közelítne bár végéhez!
Felriadnak álmai.

Alig húnyja be szemeit,
Hall kulcsok zördületét,
Kizsebelni ékszereit,
Pénzét, végrendeletét.

Simó! egyetlen! kincsedből
Kiosztál életedbe,
Menynyi boldog kényelmedből
Nem juttat szükségedbe.

Hagyományod kiosztója
Férfias lelkiületed;
Önmagad végrehajtója,
Mit ír végrendeleted;

Sőt butorid dobolását
Kihallgatád betegen,

S azok szerteszéthordását
Végig nézéd hidegen.

Igy, ha fösvény szűkkeblűség
Önmagát megbünteti,
A bőkezű nagylelkűség
Ténygyümölcsét szedheti:

Mert édes előérzet is
Annak előtudása,
Hogy késő emlékezet is
Az erény méltánylása.

De kettős örömmélvezet,
Élve, az elismerés,
Mit, mint nálad, nem mérgezett
Gúny s irigység-keverés.

Igy jóltevője magának,
Ki jóltevője másnak,
Nem rabja gazdagságának,
Balitélet-, szokásnak.

Igy van becse gazdagságnak,
Ha erény nemesíti,
S fűszere a boldogságnak
Az öröm ; édesíti.

Mindenünk elmaradandó,
Sírba szálló porunknál.
Szép tett szobrunk ; nem porlandó,
Legszebb fákja sirunknál.

Kit szerzés szorgalma fáraszt
Munkás férfiságában,
Igy áldást, örömet áraszt
Tette, betegágyában.

Több barátja, sok rokona,
Ha részesül kincsében;
Mit közcélra hágy: korona,
Több erényi fényében.

Amaz eloszlik, távozik,
Mint háza sok butora;
Ebben neve sugározik,
Ez képének szobora.

Im! mi aranyszínű pupa
Vala: piros bársonyban
Öltözött pillangó, csupa
Szín, új, cserés viszonyban.

Igy virul az emlékezet
Tél' álmából tavaszra,
Ha halál nyujt hideg kezét,
Szobát mér tíz araszra.

S ha majd tompul látás, hallás,
Kétség csüggeszt, lankaszt bágy:
Kisérőink: remény, vallás,
Ha minden egyéb elhagy.

A vallás, mint szivárványív,
Oly vidámon vonz égbe,

S ha szívünk kétségekkel vív,
Révpart örvénymélységbe.

Ültetél erény- s vallásnak,
Fát, melynek gyümölcsei,
Ha gyermeked nincsen, másnak
Áldási, örömei.

Én is látogatásodra,
Hogy sieték ágyadhoz
Kéznyujtva, kézadásodra,
Szólád ezt barátodhoz :

„Magam emlékezetedbe
„Ajánlom; kis öszveget
„Fogadj el intézetedbe,
„Nevelni nagy tömeget!”

Hallám e nyilatkozatot,
Bár csaknem haldokolál,
S ma ily becses ajánlatot
Élve életbe hozál.

Igy azon boldog érzettel,
Hogy áldozál közjóra,
Búcsút válthatsz az étellel,
Ha csendül a végóra.

Mert sírodon rózsásoda
Nevednek oly koszorú,
Melyet fűz ifju tanoda,
Mely, mint ez, örökkorú.

De hiv Szenkovics Katádnak
 Viszonti látásáig,
 Élj még magadnak s hazádnak
 S barátidnak, sokáig!

~~~~~

Ugyan Simó Ferenc lelkéhez, tíz év múlva.

Mindég folyó időárban
 S szivben él a Simó név,
 Nem csak néma levéltárban;
 Megújítja minden év.

A történetek könyvének
 Él az legszebb lapjain,
 Ki helyet nyere nevének
 Sok jóltevők sorain.

Neveddel nevemet egy nap
 Iktatá be jegyzőben,
 Alapítványunkat egy lap
 Mutatja jövőendőben.

Én magam s Ferenci vagyunk
 Aláíró iktatók;
 Te és én egy lapon hagyunk
 Nyomot, kis alapítók;

Midőn, kik százezerekkel
 Enynyit se tesznek sokan,
 Eltűnnek puszta nevekkal:
 Előállunk azokon.

Ha nincsenek gyermekeink,
 Tettünk s eszünk művei,
 Erényeink s emlékeink
 Emlékezet őrei.

31. A középszerben megelégedő bölcs.

A középsorsot szeretem leginkább,
 Nem vagyok gazdag, sem adós, se fényes,
 Nemtelen nemből se ; nemes közép kar
 Törzsökös ága.

Könynyü vidámság, megelégedés, jó
 Lelkiesméret, takarékos asztal,
 Nem feles szükség, csinos öltözet, ház :
 Boldog elégség.

Bölcsét és gazdát maga a pirult ég
 Költ fel ágyából, mikor egynehány nagy
 Csillagok dülös helyzetbé, lankadt
 Fénynyel enyésznek.

Biboros fellegből is áttekintő,
 Elvonult V é n u s halovány ; toronynak
 Repkedő csókák kerülük keresztjét,
 Barna csoportban.

Cseng örömdallal csalogány magányban,
 Nagy kövér zöld fű nehezül le kristály-
 Gyöngy alatt, melyet megaranyoz a nap ;
 Kék az egész ég.

Fűszeres dinyék levesitik ínyét,
 S pergamenkörtvék, a falun lakónak,
 Őszszel ért szőlő ; leve télben édes
 Kedvet, erőt ad.

A balitélet-, s rabigás szokásnak
 Kényszerítésén ki felyül tud élni,
 Bölcs az ; él, míg sok nem is él, csak élni
 Készület: élte.

A középsorsu helyzetje békés,
 Mint a csendes völgy felemelt hegy alyján,
 Melybe mérsékelt meleg ég, a munka
 Terhe gyümölcsös.

Szorgalom, rend s ezt követő haszon, mint
 Jutalom ; nyíltság, öröm itt van együtt,
 Míg amott cimes, palotás nagyoknak
 Sorsa olyan hegy,

Mely kevély fővel eget érdekelvén,
 Tornyozó sziklán könyökölve, fennül
 Nézi, hogy könnyebb, s nem olyan veszélyes
 Élni alattabb.

A pazér s fősvény kebel: Ángolország,
 Indiát bíró, az övé a tenger,
 S telhetetlen, mint ez, a folyamokkal
 Dús is, adós is.

A pazérló kéz, valamint vagyonját
 Elfecsérelvén, ha szegény adós lesz,
 Ugy tesz éltével, ha leverte kétség,
 Mint vagyonával.

Csendesen lejtő folyam önközüben,
 Mely határpartját soha nem haladja,
 Sorsa annak, kit takarékos és bölcs
 Rendje vezérel.

32. A zsobrák.

Itt van egy zsobrák, megavult telekjét,
Mint magát rongy, szeny lepi, pince szagja
Ellen a szomszéd fedi szaglálását

Rózsa sorokkal.

Tölle a hangyák kamarája gazdag,
Vig, dalos prücskök urokat kacagják,
Mert dohos színü, szagu buzahalma

Buzabogártár!

Ötet a gyűjtés dühe, rozsda rágja
S régiség, moly, szú butorit, vagyonját,
Honn aranyjának vigyorog, künn utca

Gunya kacagja

Bár igazságos, soha senkinek nincs,
Hogy jogát sérté, pere vagy panasza
Rá, de jóságtól idegen kezekkel

Jót soha sem tett.

33. Az öt szép leány.

Egykor a sok kincsesel bíró
 Krotona városában,
 Zéuksis, híres képiró,
 Junó főtemplomában
 Többféle díszítéseket,
 Női s leányi képeket
 Akara az itteni
 Polgároknak festeni.

Legelőbb is felszólítja
 A város polgárait,
 S maga elébe állítja
 Annak legszebb lányait,
 Hogy művébe előtűzet,
 S szint öntsön : öt legszebb szűzet
 Kiválaszt szemlélésül
 S példányos követésül.

Ezek, kiket festő szemek,
 S ily izlés bírálának,
 Kitünő, gyönyörű, remek,
 Első lányok valának,
 Ugy hogy a kéz itt ecsetet
 Vévén, csak a természetet
 Követé hű himzéssel,
 De művészi izléssel.

E másolást, hangmesterek !

Ti meg nem tehetnétek,

Bár száz fülemilés berek

Hangját egybeöntnétek.

Ha a dalos természetet

Felyülmuljátok : érzetet

Csak úgy nyomtok szivünkéből,

Vagy könnyeket szemünkéből.

De én, mint költő, tehetem

Azt, mit Zeuksis teve,

Kinek kedves képzeletem.

Tárgya, Mária neve,

És az ő öt leányai

Szépség, jóság példányai,

Kiknek hű, talált képek

Költés nélkül is szépek.

Ha festő volnék, templomban

Festenék minden erényt,

Női s leányi idomban,

S közikbe öt szép szerényt,

A ti nevetekkel, kikre

S kedves gyermekeitekre

Egy házasság istene

Virágokat hintene.

S mig mások áhítatosán,

Mélyen imádkoznának :

A kis fjak játékosan,

Szabadon sétálnának,

És anyjokra s fiaikra,
 A föld ártatlanaira
 — Mosolygó pillanattal
 Nézne le egy védangyal.

Hogy ily szelid, bölcs nevelés,
 Ily anyai szeretet,
 Így kostoljon öszvekelés —
 S keresztelés — érzetet,
 S ön leánysága rózsáit
 Lássa, látván öt lányait:
 Ez anya boldogsága,
 Az élet ritkasága.

Leányok! örökösei
 Anyátok erényinek,
 Hogy ti az ő gyermekei
 Valátok, mindenkinek
 Erről csak azzal felelték,
 Ha oly lányokat neveltek
 S fijakat, mint anyátok,
 S élete lesz példátok.

Zengd őket, Muzsám, versiden!
 Oh! ítéljetek szeliden,
 Hogy utatokra, szép lányok,
 Mindég emlékrózsát hányok!...

34. Keresztelése egy várt fiúnak, míg atyja országos követ vala.

E fiu nemcsak atyjának
Édes gyönyörüsége,
De családja — s hazájának
Öröme; reménysége.
Két lányában az anyának
Ha él már kedves képe:
Uj csillaga az atyának
Egén is elélépe.

Teljes a szív kívánsága!
Hozzon fájának zöldága
Virágot és gyümölcsöt,
Szépséget, jó erkölcsöt.

Az anyának egy pár mássa
Nőjjön e két virágból.
Hazánk is az atyját lássa
Nőni ez uj kis ágból.

Adja az ég, hogy érdeme
Által tündököljön neme!

Legyen — kéri a ház s pap, —
A kis csillagból egy nap!

Nekem, jósló, részvételem
Biztos előjelt keres,
S talál is, mint én képzelem,
Mert a korszellem kezes

E fiúnak jövődjöje
 Iránt, hogy ő idővel,
 Akkor, mikor tán nemzöje
 Magányban él ősz fővel :
     Honfi gondolkozásában,
     Érzetében, szólásában
     Követ-képét atyjának
     Viszszaadja honának.

Minek nincs árnyékos fele ?
 Van oly nagy s kicsin háza ?
 Hol a fa, melyet ősz szele,
 Egyszer is meg nem ráza ?
     Gazdagságnak, boldogságnak,
     Mint rágó férgek virágnak,
     Ellenségi: gyűlölség,
     Rágalom, vagy irigység.

De jó s boldog gyermekidtól
 Ha körül vagy kerítve,
 Legyél baleseményidtól
 Bár néha keserítve :
     Boldogságtól ez meg nem foszt.
     Boldog, ha ily örömet oszt,
     Atya, anya vejével,
     Hű férj szép, jó nejével.

Bird India gazdagságát,
 Ül j bár királyi székbe ;
 S ily öröm hijánosságát
 Tedd a kincscsel mértékbe ;

Tedd mellé a dicsőséget:
 Betölti az ürességet
 Arany korona, nagy nem?
 Szivednek visszhangja: „nem!”

35. Gr. Bethlen Éliza nászán. 1828.

Az aszszony a férfinak,
 Ki felett sok gondok fúnak,
 Az élet köve helyébe
 Virágot hint ösvényébe;

Vagy virág helyett könnyeket,
 S így is a nehéz köveket
 Bár mindig el nem hárítja,
 De legalább meglágyítja.

Hódol szívnek erő, elme,
 Ha egy szép nőnek kérelme,
 Szemét fedvén köny-patyolat,
 Nekünk édes parancsolat.

Hív nő gyöngédség által győz,
 Mord kedélyt, haragot előz.
 Nem a terves ész fényében
 Nem: az é r z é s melegében

Szed a férj oly éldeletet,
 Mely könnyit terhes életet.

Hideg a föld minden bölcse
Sokszor, hogy a búst felköltse

Az élet komolyságából;
De egy nő mosolygásából
Nyilik oly öröm hajnala,
Melynek bibor-lágy fonala

Az élethez vonz s köt minket,
S balzomozza sérelminket.
Keblében, arcán, hű zárban,
Egy rózsa, aranypohárban,

Női szépségben az erény;
Vonzóbb a szépség, ha szerény.
Ha idegen gyönyörűség,
Szerclemben könnynyelműség

Tág férj előtt nem tilalmas,
A hív nő mégis bizalmas,
Férjét csókolja fijában,
Fiját csókolja atyjában;

S ekkor erénye tüköre
Hogy néz a hívség-sértőre?
Ugy, hogy a könnyyes szem, jó szív,
Hűtlent hűségre visszahív.

36. Az anya. Gr. Bethlen Ferencné, gr. Bethlen Károlinához.

Mihelyt a leány anya lesz,
Ez benne nagy változást tesz,
Már csilapultabb érzélem
Felett álló az értelem.

Regények Elizioma
Gyümölcsös kert leszen már;
Üres öröm lilioma,
Már haszonnak helyén kár.

Gaz dasszonyi kisebb körből,
Boltból, asztalról, tükörből,
Legszebb viszfény a háziság,
Nem regényes kíváncsiság.

Vonzóbb volt város, társaság
Eddig? Így érze, mint lány?
Most elszórakozás káros,
Hasznosabb házi magány.

Most módor, öltözet szerény;
Most szemekből érzet, erény,
Öröm, köny úgy sugározik,
Mint ha rózsa harmatozik.

Szerelmes szív sebet nem kap
Szemétől anynyi ízben;

Szelidebb az, mint a hő nap
 És a kék ég a vízben.

Már bizodalom és kétség,
 Aggodalom és reménység,
 A mosolygás a siráshoz
 Közelebb vannak egymáshoz.

Felejtve a leányságnak
 Repkedő örömeit,
 Éldeli az anyaságnak
 Már forróbb érzelmeit.

A nemes Kornéliának,
 Szép s szelid Károlinának
 Mellén, nyakán gyermekei
 Most a legdrágább gyöngyei.

A lánykori gerlicei
 S fülemilei nyögés,
 Zongora, lant : gyermekei
 Közt anyai gyügyögés.

Ha kisdédét elaltatja,
 S majd felnyilik pillanatja,
 Anyjára néz és mosolyog:
 Oh! itt az anya mily boldog!

37. Gr. Torockai Miklósné, gr. Bethlen Johanka
Esztere keresztelésén, feb. 4. 1826.

Mikor legszebben rózsája
 Korod: atyád szép kertjében,
 Citrom-, narancs-üvegháza
 Mellett, a kert egy szögében,

Szerete ártatlanságod,
 Mint lány, virágot nevelni,
 Most már van egy szebb virágod,
 Csókkal öntözni, mivelni,

Vágyol, hogy a gyors Aranyos
 S lassu Küküllő mentében,
 Ne lenne szebb lányos, annyos
 Leány, és anya, nemében?...

Vágyol, hogy bár szép s jó lenne,
 S nőne Esztered rózsává?
 És hogy magad élnél benne?
 Neveljed hát Johankává — ...

**38. Egy jó nő képe. Gr. Bethlen Sándorné,
b. Kemény Mária-hoz.**

Itt egy férj gyönyörűsége:
Nevelni, mint felsége
Nevel házában lányokat,
Kertében oly virágokat.

Képei ifjúságának
A kellemes, jó anyának
Leányi, a szelidségben,
Jóságban, szerény szépségben.

Méltó, első tekintetre
Szeretetre, tiszteletre ;
Örök homlok vidámsága
Látható lelke jósága.

Milyen nyájas a nagyságban!
Milyen nagy a nyájasságban!
Ez erényes nőd, Dácia,
Egy mostani Oktávia.

Bántanám szerénységedet,
Ha kifejezném nevedet,
De e rólad vett hű rajzon,
Jó nő, megismer egész hon.

Mint egészet fentartani,
 S mégis egyenlőn osztani
 Szeretetet: egy oly eset,
 Mit alig látunk s keveset.

Sokasodnak unokáid,
 Mint anynyi öröm-rózsáid,
 Kik karján egy meleg ölnek
 Korán erényt örökölnék.

Mily tiszta örömdélés,
 Ha szépség, jóság, nevelés,
 Háziság, erény, hit, kellem
 Egy házban virágzó jellem!

Az nemesít, a mi saját.
 Nem vetem aranyalmáját,
 Az igazság mérlegébe,
 Az erény üres helyébe,

Az édes hízeltetésnek,
 Nem műve önmivelésnek,
 Csak a természet kegyelme
 Mind szépség, mind jeles elme;

Jóság: tulajdonítandó,
 Mint saját kincs; úgy állandó.

Ah! e szép család körében,
Érzé lelkem több évében,

Mint egyesül a tisztelet
És a valódi szeretet! . . .

Itt a szépségnek ingerét,
Az ifjúkori piperét

Az anya bizza lányára,
Nem cicomázza magára,
Ha a gyöngéd hirü házhoz
Szerelem szép ifjakot hoz.;

Nem, mint hol anya hibáji
Miatt az arc lankadt báji
Elhullanak a leányban,
Elfelejtett, bús magányban.

**39. Hegedűs Sámuel tanárhoz, midőn mint hitszónok
költöznek Kolozsvárra. 1829. Nagy Búnon.**

Sohajtas, sokszor könnyezés
Minden helyről a költözés,
Melyhez hozzá édesedtünk,
Bár ott is néha szenvedtünk.

De édes a kötelesség
Annak, kit a közkedvesség
Hivatásában kísér, hív.
S emlékezetéhez is hív.

Te már hitszónok székében
Élsz, népes fényes körében
Bámuló hallgatóidnak,
Számos látogatóidnak.

Én itt élek, szép, kinéző,
Zöld dombon, eget csipkéző,
Piros felleg alatt; itt, hol
Legtöbb fülemile dalol,

Csengve, csörögve, csattogva,
Éjfélig hajnaltól fogva.
Fáji fölött az erdőnek,
Menynyi szép csillagim jönnek!...

Oh! az égnek kék tengere,
Rét, mező virágos tere

Mind enyim ; dús szinnel, hanggal,
Nem lármás zajjal, haranggal

Mint városon, hol ez reng, kong,
Hol néphullám tolong, zsibong,
Hol, ha szobád be nem zárod,
Az egész nap vendégtárod.

Mint a méh tavaszon s nyárban,
Mézet gyűjt üres raktárban,
Melyből, ha bezárja a tél,
Mint éléskamarából él :

Gyűjtök én is a vénségre,
Vágyva csak egyszerűségre.
Irok is, ha versláng éget,
Éldelve gyönyörűséget.

Haszonra nem nézek evvel,
Rózsát gyümölcsért ki nevel ? . . .
Édes, rövid csalodásban,
Melyben élek, versírásban,

Idves örömet éldelek ;
Szebb valót birni képzelek,
Mit a szív kincsben kerese,
A boldogságot, a mese

Igy hamarább létesíti,
Ha napomat édesíti,
Bövség, divat, rang, fényüzés
Boldogit, vagy nélkülözés ? . . .

Bársonyon, vagy gyepen ülünk? . .
 Melyik boldogabb közülünk? . .
 A ki meg van elégedve,
 S több a jó, mint a rossz kedve! . .

40. Az élet, Ánákreon nézpontjából.

Pohár e kurta élet,
 Most benne viz, s virág van,
 Méreg, vegyítve mézzel;
 Majd ez, vagy az, külön is.
 Maga a pohár cserép, csont,
 Arany, ezüst, üveg, fa.

De boldog a halandó,
 Kinek e pohárba mindég —,
 Legyen ez cserép, üveg, fa —,
 Vidám öröm piroslík,
 Megelégedés virágzik! . . .

41. Vigasztaló.

Midőn a szép Beátrix
 Megérkezék Budára :
 Vele, várt menyaszszonyával
 Mátyás király menyegzőt
 Tartván, magas szökéssel,
 Aranykehelybe a bor
 Ezüsthordóból ugrott.
 Mauzol király szerelmes,
 Hiv, nője, Ártémizi
 Még ifju férje hamvát
 Ivá arany pohárból.

Oh! szép, erényes aszszony!
 Ámbár a biboros nászt
 A gyász hamar követte ;
 De aranypohárba' is nem
 Hideg hammu a hammu,
 Ha kialszik abból éltünk ?

Fazakasfiból király lett
 Agatókles asztalánál,
 Arany s cseréppohárból
 Ivá borát, cserélve.
 Jelen s elébbi sorsát
 Szem elé akarta tűzni:
 Egyforma lelküségét,
 Örömét, elégülését
 Maga, nem szerencse adta.

Királyok és királynők!
 Igazat ki mond tinéktek?
 Bölcselkedő s a költő.
 Királyokat temettek
 Hajdan ezüstvederbe;
 De a sír ezüstbé is sír.
 Az aggodalamakat, bút
 Örömbe jobb temetni.

42. Tél derítő.

Havas már medvés Hargita.
 A hideg házba szorita,
 Kertünkől a fűtőhöz!
 Vad zordon ez időköz!
 Zúg észak puffadt torokkal,
 Magas fenyűkkel, tornyokkal
 Süvöltözve küszködik,
 Kastélyokba ütődik.
 A telet küszöbig hozva,
 Hóval van már párkányozva
 Házak fala, ablaka,
 Fejér az ég s éjszaka
 Ha szemed hinti hóporral,
 Űzd örömmel, tüzzel, borral

Teledet tűzhelyedről,
Bút, gondokat fejedről.

Mint a hó alatti tűben,
Zöld homoródi sűrűben

Meleg forrás folydogal:
Kedves, télben, örömdal.

De tavaszi s téli egen,
Hajnalszin: ifjún, öregén,
Örömben szerény módor,
Illedelmes, bár vidor.

Az ily öröm, téli tavasz
Öröm s gond közt is a kopasz,
Bármint kerüljed, beér,
S majd három sing szobát mér.

Jelenkorod bizonyos kincs,
Az élet ma van, holnap nincs.
Használd az időt, légy bölcs,
Keserübe édest tölts!

Boldogság a közép ösvény,
Hadd égjen a gazdag fősvény
Szomja szegény lelkében,
Gazdag szegénységében.

Ha ma láthatnád károdát,
 Mely holnap éri házadat:
     Nem lenne roszbabb ennél,
     Boldogtalanabb lennél.

Legyen előre elfedve
 Az élet bánatja, kedve.
     Ha öröm, a mi ránk vár,
     Édesebb; könnyebb, ha kár.

~~~~~

43. 1827-évi híres szüret. N. Bánon.

Szép, őszön is az esztendő,
 Mikor vigan szüretezünk,
 Mikor gondokat üzendő
 Örömeket szaggat kezünk.

Édes szorgalmunk gyümölcse,
 És a gyümölcs vérszin leve
 Kedvünket örömrre költse
 A szüreti öröm heve.

Aranyzott s kékellett tegnap
 Fürtös csüngő gerezdeken,
 S ma pirosan önti a csap
 A szőlőt minden hegyeken.

Örömtelen ősz, mostoha
 Ott az ország, a hol omló
 Must vérhabja nem zúg soha,
 Karót kerül csak zöld komló.

Im! Bachus, Nimfa Semele
 Már serdülő fiatalja! : . .
 Szép mosolygó Venus vele
 Bércen ülve látja s hallja,

Csörögnek vastag források;
 Itt némelyek ebédelnek,
 Amott húrost lőnek mások,
 Itt zsákot nyomva szökdelnek:

Mint barackfát, még zöldelőt,
 A vereslő szőlőveszsző:
 Ugy öleli az ölelőt,
 Lány, ifju itt, két szerető.

Távol Ámor művészkedik,
 Mig Vénus s Bachus cselt nem vél,
 Kezei közt nevededik,
 Ernyős, piros szőlőlevél.

Melyből árnyékos hajlékat
 Emelve, szeme hunyorit,
 S ily két szerelmes játszókat
 Sűrű sátor alá borit.

Bár a nap- hév erőtlenül;
 Hull a diófa levele;
 Ágai közt kedvetlenül
 Fú keresztül az ősz szele;

De vig örömünk gondatlan.
 Ne tégy ráncos ítéletet.
 A míg homlokod ráncatlan,
 Örvendve éld az életet.

Ha Isten, mint most, bővkezü,
 Aratásban és szűretben,
 Ember, te se légy szűkkezü
 A jóteköny szeretetben.

Adjon Isten jövődőben
 Sok ily áldást, tenyészetet,
 Buzában, mézben, szőlőben
 Sok száz ilyen huszonhetet! . .

44. Méla érzemény.

Lengedezve reszketének
Ezüst nyárfalevelek,
Hol engemet környezének
Mély andalgás, hűs szelek.

Méhtábor zugó zápora
Zengett, de nem láttatott,
Virágok aranyszin pora
Egyről másra szóratott.

Lassan zörrene egy zöld gyék,
Hőségtől égett fűbe',
Szája tüzelgő, feje kék,
Besuhana gyepűbe.

Gyér telhő zilált pamutja
Csak néhol fejrüle, .
Bizonytalan helye, útja
Keskenyüle s terüle.

Ég, hegyek nyílt meszszeségben
Egymással vegyülének,
Mozdulatlan csendességben,
Előttem kékelének :

Magas füstoszlopot húza
Az ég zöld erdő között,

Az ingatag zsengecs búza
 Pirosulva szellözött.

Hogy ledülék szenderedve,
 A nap délponton hevült,
 Nyárfámnak megkisebbedve
 Árnyeka, északra dült.

Felébredek, s már keletnek
 Fordult a fa árnyéka,
 A nap pedig enyészetnek,
 Enyhült lángfolyadéka.

Boldog érzés! édes remény!
 E jelben téged láték,
 Derül a méla érzemény,
 Emel a szende játék.

Ha egyik kezed estvére
 Mutat, a más keletnek
 Mutat rózsás reggelére
 Uj, kedvesebb érzetnek.

Ha hunyik egyik elmuló
 Öröm maga, árnyéka,
 Te vagy, remény, egy viruló
 Uj öröm sarjadéka.

Te! mint a vizenyős fűben
 A kis nefelejts élénk,
 Mosolyogsz könnyyes szeműben,
 Ha lelke kétes, félénk.

45. Homoródi fürdőn, aug. 10-án 1838.

Mint egy ártatlan leányka
 Öntözgeti virágát,
 Ha az lankadt halaványa,
 S meghozza ifjúságát:

Ha otthon gond kedvetlenit
 Ezen kisaszszonyhava,
 S az öröm s tréfa sava
 Minket is ugy elevenit.

Szénsavanyt apró gyöngyökben
 Fejt ki itt a cukor s bor;
 Így vidul itt a komor
 Lélek élénk örömökben.

Mint e vén kövek ostromba
 Tömege, hidegsége:
 Öröm nélkül oly goromba
 A gazdag fösvényisége.

Legyünk, mi, barátim, mint ők,
 A tornyos keresztetek,
 Örökké zöld fenyvesek,
 Vig örömindben zöldellők.

46. Hazai föld látogatása.

Előbb csak egy fán, s csak hamar a veres
 Tornyon köszöntél, Csejd, hegyes, ős hazám!
 Téged sok esztendőnk után ma
 Látni jövök meleg érzelemmel.

Némán beszélük gyermeki tettimet
 S játékimat már agg, de azolta még
 Gyümölcsöző körtvély- s egyéb fák.
 Könnyes öröm, titok, a mit érzek!

A képzelődés összevegyül zavart
 Emlékezettel, lelkemet elnyomod,
 Ah! szende kedves bukomorság,
 Képzeteim bonyolodva dúlnak! . . .

Ifjit honunknak még komoly ősze is;
 Hát most, midőn ily énekes a mező,
 Kélik a menyiny, zöld az erdő,
 Hát az is, a mi legédesebb, fáj?! . . .

Rólad, cseresnyés hegy, mi emelkedik ?
 Itt mély sohajtás lengedez, ott virul
 Nyájas mosolygás, ettől arcom
 Felderül, és melyem olvad attól.

Ott a regényes szurdokokon nyögött
 Azon legelső gerlice, melyet én
 Hallottam, itt ugrála fütytyös
 Sárga rigó, piruló gyümölcsen.

Oh ! akkor én is sárga rigó valék,
 Epret, cseresznyét csipkede kis kezem,
 Azt hittem akkor : minden édes,
 A mi piros, az egész világon.

Azt hittem én, hogy mint az eper s virág,
 Öröm, haszon, kár nélkül az életen
 Keresztül, együtt lesz örökké,
 Rágalom és panasz ize nélkül.

Itt egykor alvám ; ott akarék bogáncs-
 Kóró kehelyből inni elébb vizet,
 S egy szép leányt láték azonban
 Rám mosolyogni szerény ajakkal.

Emlékezem, mily bájos italt ada
 Olyan bokálból nekem az ő keze,
 Mint e virágnak kék harangja,
 Musa ! te, oh te valál azon lány ! . .

Oh Musa ! nálad nélkül az állati
 Kívánságoknál emberi elme, szív,
 Feljebb a mint nem tudna lépni,
 Tiszta öröme se lenne képes.

Oh ! gond között, vagy mély tudományi ránc
 Után, be sokszor, sokszor elöntözéd
 Uj vidulás szent balzamával,
 Lelkemet elragadó hevében! . . .

Azolta, mily sok szaktudományokon
 Által repültem, gyűjteni jót, igazt,
 De boldog izlését azok közt
 Képzeletem, veled élve, lelte.

Azolta látám, fondoros úton
 Álnok hamisság, könnynyü hizelkedés
 Milyen sokat főpolcra juttat,
 Mily keveset s nehezen szerénység! . .

Látám magát és székit elébb-elébb
 Miként taszítá egy hiu hajladó
 A hivatalban, mint a házbán
 Lépik a francia nyelvtanító.

Látám : amott más gyáva, irigyleni
 Mily hosszszason nem fáradá, látva, hogy
 Közvélemény őt ostorozza,
 S azt koszoruzzá, ki nálla ifjabb.

Hallám miként nyög nagy palotákba' rab-
 Kánári sorsán, hogy szabad életet
 Ezüst kalitkában nem élhet,
 Mig filoméla dalolt a hársfán :

Mig ifjuságom kellemet éldelém,
 Mig lantomon én daljaimot verém,
 Polgári fénynél, hivatalnál,
 Izletesebb megelégtetésben.

S menynyit vegyített gyermeki s ifju
 Szép napjaimhoz férfiúság- korom :
 Hideg tapasztalás, lehangolt
 Büszke remény, csilapult csalódás !

47. Bucsú a Musától. Aug. 10-én 1832.

Midőn a költő, mint megválasztott tanár a bölcsészetben, Sz. Udvarhelyre készült N. Búnról.

Egy homályból más boruló homályba
Lépdegel lassan ez a hold, az élet,
Most egész, fél, majd apadó reménnyel,
Mig elenyészik.

Mint tavasz- s nyárnak szakait köszöntik
Rendre más színű s fajú új virágok:
Változó gondok, s örömek tenyésznek
Ifjú korunkban.

Ah! de nincs oly bu leverő hatalma,
Nincs olyan kétség, sanyaru csapás, gond,
Melyben orvosszert te varázs erőddel
Adni ne tudnál.

Téged, oh legszebb, melegebb dalommal,
A mi csak folyhat hevülő melyemből,
Üdvözlök lelkem, ma talán utószor
Kékszemű Musám!

Én a szép Hellász koszorus dalossit
El nem érhetvén felemelt zenében,
Egyszerűn csengő, dagadó dalom, mint
Kis csalogánynak.

Tengerét, a sóst, keserűt, viszongó
 Életünknek, csak te vegyited édes
 Folyamokkal, nyom ha nehéz valóság,
 Képzelet enyhít.

Balkezed titkon szemedet törölte
 S könnyeim gyöngyére remény virágit
 Hintezi jobbod, mikor én lecsügő
 Arccal epedtem.

Kostolám áldott hegyeid malasztját,
 Kostolám én is veled, e halandó
 Rosszakon felyül, örömét a boldog
 Lelkesülésnek.

Nem haszon, dicsvágy, hatalom, szerencse,
 Csak gyönyör, kellem helye, Musa, pályád;
 Olyan élet foly közepén keresztül,
 Mint az aranykor.

Általad nyertem helyet én, ha nyertem
 Lantoló karban, dalom ömledezvén
 Szende húrokról, suharos hegyek közt
 S völgyi magányban.

Mert aranypálcát, koronás hatalmat,
 Biboros bölcsőt, születési címet,
 Kincset a sors bár szabadon tetézhet,
 A kire tetszik:

Pindarost alkotni, csak a te műved;
 Attilát, Achilt te teszed szeliddé,
 Lantot adsz láncsát letevő kezébe,
 Zengni szerelmét;

Sándor, a hires, nemes általad lesz,
 Szépnek útat nyit kebelébe, Hómért
 Zárt, arany, féltő katulyába hordoz
 Tábori zajban:

Sőt, ha egy erdős falu gerlicéje
 Folyamodban megferedett sivutt: szent
 Ihletéssdel Filomela lészen,
 Smajd maga Saffó.

Nyomatási hibák.

Cimlapon 6 sorban FÜZET helyen olvasd: KÖNYV.

„ 9 „ 1861 nem a mű készítésének, hanem másolásának éve, minthogy az egyes darabok címje alá fel is van jegyezve készítésök ideje. —

4 l. 3 s. Árpád, s h. olv.: Árpád s.

„ „ 7 „ Álmás h. olv.: Almás.

„ „ 27 „ Szépnek után kihagyandó a vessző (.). —

5 „ 7 „ beszéd után kell pontos vessző (;). —

6 „ 17 „ elébe idézetjel (,) kell. —

„ „ 18 „ Arra h. olv.: arra.

11 „ 20 „ buskod a h. olv.: buskoda.

13 „ 12 „ Teréziához h. olv.: Tréziához.

14 „ 2 „ rak a h. olv.: raka.

„ „ 9 „ Csábithatlan h. olv.: Csábithatatlan.

„ „ 19 „ kénye h. olv.: kémje. —

15 „ 3 „ foret h. olv.: feret.

23 „ 24 „ üt h. olv.: ül.

24 „ 13 „ napjaink h. olv.: nagyjaink.

32 „ 15 „ megérte h. olv.: megérté.

„ „ 16 „ vivé h. olv.: vivék. —

35 „ 26 „ halványokat h. olv.: haloványokat.

37 „ 21 „ És h. olv. Ez.

42 „ 4 „ tölte h. olv.: töltse.

46 „ 12 „ fősvény h. olv.: fősvényt. —

„ „ 15 „ dicsőségét h. olv.: dicsőség.

54 „ 11 „ Jól h. olv.: Toll. —

104 „ 4 „ felsége h. olv.: felesége.

124 „ 9 „ hegyeid h. olv.: kegyeid.

125 „ 10 „ sivutt h. olv.: s ivutt.

„ „ 12 „ Smajd h. olv.: S majd.

